

СЛОВО ЧЕСТІ

БЕРЕЗЕНЬ 2018

ЧАСОПИС НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

 www.facebook.com/slovochesti

«ГАРЯЧА» ЗИМА
ПРИКАРПАТСЬКИХ ГВАРДІЙЦІВ
ПЕРЕМАГАТИ –
З ТУРБОТОЮ І ДОБРОТОЮ

**ЗМІНИ, ЩО ЗРОБИЛИ
ГВАРДІЮ СИЛЬНІШОЮ**

Указ Президента України

«Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня Соборності України» (витяг)

За значний особистий внесок у державне будівництво, соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток Української держави, вагомі трудові досягнення, багаторічну сумлінну працю **постановляю:**

Присвоїти почесне звання: «Заслужений артист України»
ЯГОВЕНКО Надії Володимирівні – артистці-вокалістці Академічного ансамблю пісні й танцю Національної гвардії України

Президент України П. ПОРОШЕНКО
20 січня 2018 року
№11/2018

Указ Президента України

«Про відзначення державними нагородами України» (витяг)

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, зразкове виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня
СИРОТЕНКА Сергія Васильовича (посмертно) – майора

Нагородити орденом «За мужність» III ступеня
ВЕЛИЧКА Андрія Валерійовича (посмертно) – майора
ЗАТИЛЮКА Олексія Олександровича (посмертно) – солдата
КАРБАНА Дмитра Сергійовича (посмертно) – солдата
КУРБАТОВА Станіслава Вікторовича (посмертно) – старшого солдата
САМОЛЕНКА Володимира Івановича (посмертно) – солдата
ТУРКОВА Ігоря Леонідовича (посмертно) – солдата

Президент України П. ПОРОШЕНКО
22 січня 2018 року
№12/2018

Указ Президента України

«Про відзначення державними нагородами України» (витяг)

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, зразкове виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити медаллю «За військову службу Україні»
КОВАЛЬОВА Євгена Леонідовича – солдата

Президент України П. ПОРОШЕНКО
26 лютого 2018 року
№42/2018

Указ Президента України

«Про відзначення державними нагородами України з нагоди Міжнародного жіночого дня» (витяг)

За значний особистий внесок у соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток Української держави, зразкове виконання службового обов'язку та багаторічну сумлінну працю **постановляю:**

Нагородити медаллю «За військову службу Україні»
РОМАНОВУ Ольгу Мартинівну – фельдшера військової частини 3039 Південного оперативного-територіального об'єднання Національної гвардії України, старшину

Нагородити медаллю «За бездоганну службу» III ступеня

МАЛЬЦЕВУ Олену Петрівну – відповідального виконавця технічної частини Східного територіального управління Національної гвардії України, старшого прапорщика

Президент України П. ПОРОШЕНКО
7 березня 2018 року
№59/2018

Указ Президента України

«Про відзначення державними нагородами України» (витяг)

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народу **постановляю:**

Нагородити орденом «За мужність» III ступеня
КУТИЩЕВА Дмитра Анатолійовича – старшого солдата
ТОМАЧЕВСЬКОГО Євгенія Володимировича – старшого солдата

Нагородити орденом Данила Галицького

ПАВЛЮКА Олександра Миколайовича – лейтенанта
Нагородити медаллю «За військову службу Україні»
АСЛАНОВУ Дарину Сергіївну – старшого солдата
ДАНИЛЬЦІВА Степана Степановича – прапорщика
ІВАНЧУКА Миколу Мирославовича – старшого солдата
ЗЕЛЕНЮКА Олега Миколайовича – старшого солдата
КОНОВАЛОВА Олександра Миколайовича – старшого солдата
ТІТОВА Віталія Геннадійовича – молодшого лейтенанта
Нагородити медаллю «Захиснику Вітчизни»
КЛІМЕНКА Ігоря Володимировича – лейтенанта
КОСТЕНКА Максима Володимировича – старшого лейтенанта
КРОТЕВИЧА Богдана Олександровича – молодшого лейтенанта

Президент України П. ПОРОШЕНКО
14 березня 2018 року
№62/2018

СЛОВО ЧЕСТІ

Інформаційно-публіцистичний журнал Національної гвардії України № 2'(63) 2018

АКТУАЛЬНО

Зміни, що зробили Гвардію сильнішою 4

ОФІЦІЙНО

Президент відвідав правоохоронців у госпіталі 6

У Національній гвардії відзначили День українського добровольця 7

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Співпраця, розвиток, добре сусідство: до НГУ з робочим візитом завітали карабінери республіки Молдова 8

Військові формування-члени FIEP обмінюються досвідом із запобігання терактам у громадських місцях 9

Посол Австралії Мелісса О'Рурк: «Я вражена тим, яку ціну українські військові платять за свою свободу» 9

ФОТОРЕПОРТАЖ

«Гаряча» зима прикарпатських гвардійців 10

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА

Чемпіонки у погонах 12

СЛУЖИМО УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ!

Віддані Батьківщині 14

СЛУЖБА

У потрібному місці, в потрібний час 18

Новий рік – нові затримання 18

Упіймали на гарячому 19

Заради чарки готові на все 19

ГУМАННА СИЛА

Перемагати – з турботою і добротою 20

ДУХОВНІСТЬ

Послідовники святого Мартина 23

СПОРТ

Ідеальна формула 26

Визначено кращих самбістів НГУ 27

КУРСАНТСЬКА СТОРІНКА

Долю знайшли в альма-матер 28

КУЛЬТУРА

Коли на твою землю прийшла війна 30

Гвардія очима молодого художника 31

Солдати стали учасниками рок-концерту 31

КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

«Вони воювали за Україну» 32

Історія про страждання, надію і всепереможний людський дух 33

ЦЕ ЦІКАВО

100 років гривні: маловідомі факти про наші гроші 34

ЗАСНОВНИК: Головне управління Національної гвардії України
ЧЛЕНИ РЕДКОЛЕГІЇ: генерал-лейтенант Ярослав Сподар, полковник В'ячеслав Ященко, полковник Сергій Блощіцин, полковник Геннадій Солдатенко
ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РЕДАКТОР: підполковник Валерія Агібалова
ЗАСТУПНИК ВІДПОВІДАЛЬНОГО РЕДАКТОРА: майор Олександр Загородній
НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:
дизайн та комп'ютерна верстка: Дмитро Грек
літературний редактор: Людмила Бутакова
ТИРАЖ: 2200 примірників. Розповсюджується безкоштовно
ЮРИДИЧНА АДРЕСА: м. Київ, вул. Народного ополчення, 9А
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 04071, м. Київ, вул. Костянтинівська, 5
Тел: (044) 428-66-13
E-mail: slovochesti@ukr.net
 Свідоцтво про державну реєстрацію №20269 – 10669ПР від 12.08.2014 р.
ДРУК: друкарня Іміджево-видавничого центру Національної гвардії України
 Зам. 185 від 16.03.2018 р.
 На першій сторінці обкладинки – фото капітана Андрія НЕКРАСОВА

ЗМІНИ, ЩО ЗРОБИЛИ ГВАРДІЮ СИЛЬНІШОЮ

1 лютого 2017 року Кабінет Міністрів України затвердив Концепцію розвитку Національної гвардії України на період до 2020 року. Головною метою Концепції є розвиток НГУ як мобільного боєздатного військового формування, здатного виконувати правоохоронні та оборонні завдання з протидії загрозам національній безпеці. Нагадаємо, що Концепція розвитку НГУ передбачає два етапи. Перший із них тривав упродовж минулого року, реалізація другого розрахована на 2018–2020 роки.

Можна із впевненістю констатувати, що на сьогоднішній день уже проведено значну роботу із реформування Нацгвардії. Розглянемо лише основні підсумки нашої спільної праці.

1

prozorro
публічні закупівлі

2017 року Національна гвардія України перейшла на систему державних електронних закупівель «ProZorro». За її допомогою було проведено 6800 процедур закупівель на загальну суму майже 3 мільярди гривень.

Завдяки забезпеченню прозорості системи закупівель економія коштів

державного бюджету сягнула понад 75 мільйонів гривень від очікуваної вартості придбаних товарів та послуг. У такий спосіб було закуплено озброєння, спеціальні засоби та обладнання у розмірі 100% від державного оборонного замовлення.

Вдалося покращити рівень оснащення підрозділів сучасними системами військового радіозв'язку – близько 2 тисяч засобів цифрового радіозв'язку було придбано минулого року. Крім цього, підрозділи НГУ було оснащено сучасними засобами військової розвідки тактичного рівня, в тому числі безпілотними авіаційними комплексами.

Принципово змінилася система залучення громадян на службу за контрактом. Уже понад два роки в усіх територіальних управліннях діють центри комплектування військовослужбовцями за контрактом. Вони займаються інформуванням громадян про проходження військової служби і проведенням первинного відбору кандидатів на службу за контрактом в НГУ. У центрах комплектування, зокрема, служать

штатні психологи, які на місці проводять перевірку профпридатності кандидатів.

Для проведення більш якісного професійно-психологічного відбору потенційних контрактників впроваджено автоматизовані психодіагностичні комплекси. Також із метою впровадження сучасного інструментарію в систему професійно-психологічного відбору кандидатів на військову службу, призначення на керівні посади, проведення службових розслідувань та перевірок з листопада 2017 року у частинах та підрозділах НГУ дозволено використовувати поліграфи.

Система професійної підготовки особового складу також зазнала кардинальних змін. На зміну застарілому радянському підходу прийшли сучасні загальноєвропейські стандарти професійного навчання військовослужбовців. Серед основних змін – вдосконалення інфраструктури навчальних закладів НГУ, впровадження системи модульної підготовки підрозділів, запровадження інституту професійних інструкторів та введення посад головних сержантів.

Тільки упродовж минулого року сертифікати про закінчення відповідного рівня підготовки здобуло понад 500 спеціалістів.

Також минулого року на базі навчального центру «Старе», що на Київщині, було створено Міжнародний міжвідомчий багатопрофільний центр підготовки підрозділів. Тут планується здійснювати підготовку військовослужбовців щодо підтримання правопорядку під час масових заходів та надзвичайних ситуацій, забезпечення громадської безпеки при виконанні завдань у повсякденній діяльності, боротьби з проявами тероризму, виконання миротворчих завдань у складі багатонаціональних сил Організації Об'єднаних Націй.

Відповідно до вимог Концепції розвитку НГУ було повністю відновлено непорушні військові запаси для забезпечення формувань воєнного часу.

Покращено систему харчування особового складу. Тепер оновлені стаціонарні їдальні пропонують військовослужбовцям страви на вибір. А під час польових виходів бійцям видається добовий набір продуктів – смачний та поживний заміник звичному «сухпайку». Для організації повноцінного харчування під час несення служби у відриві від пунктів постійної дислокації

було спроектовано та закуплено спеціальні автобуси-їдальні, кухні-їдальні та мобільні пункти харчування на базі автопричепів.

Значна увага приділяється турботі про здоров'я військовослужбовців. Упродовж останніх трьох років було суттєво оновлено парк спеціалізованої медичної техніки, впроваджено систему санітарної авіації, покращено оснащення польових мобільних медпунктів, придбано пересувний рентген-комплекс на базі автобуса. Окрім цього, кожний гвардієць під час виконання службово-бойових завдань в обов'язковому порядку забезпечується індивідуальною медичною аптечкою.

Підготовлено за матеріалами прес-служби Національної гвардії України

ПРЕЗИДЕНТ ВІДВІДАВ ПРАВООХОРОНЦІВ У ГОСПІТАЛІ

Служба з охорони громадського порядку під час масових заходів наразі є одним із основних завдань особового складу частин столичного гарнізону НГУ. 27 лютого під Верховною Радою України відбулися чергові сутички мітингувальників та правоохоронців. Внаслідок інциденту було травмовано 14 правоохоронців, зокрема, військовослужбовців Національної гвардії України. Наступного дня постраждалих у Центральному госпіталі МВС відвідав Президент України Петро Порошенко.

Він подякував поліцейським та гвардійцям, зауваживши, що вони здійснюють надзвичайно важливу роботу із забезпечення миру, спокою, стабільності та порядку в Києві і по всій Україні. Президент запевнив, що і він, і Уряд, і керівництво Нацполіції, і командування Нацгвардії підтримуватимуть працівників відповідних підрозділів.

– Я завжди згадую 31 серпня 2015 року, коли четверо нацгвардійців на тому самому місці, на площі Конституції віддали своє життя для того, щоб захистити мир та спокій мешканців Києва, громадян України. Для того, щоб не допустити розгортання дій провокаторів, так само як це ми бачили вчора: попереду стояли молоді хлопці з Нацгвардії, провокатори виступили вперед, полетіло каміння, були застосовані металеві кийки, – зазначив він.

Глава держави також відзначив, що в усьому світі напад на працівника поліції є тяжким кримінальним злочином і закликав керівників правоохоронних органів взяти на контроль розслідування справ нападу на правоохоронців. Петро Порошенко підкреслив, що в жодному разі не можна допускати, щоб працівники поліції, бійці Нацгвардії, в тому числі і ті, які повернулися з АТО, зазнавали на-

падів в центрі Києва від рук провокаторів або злочинців. Він також зазначив, що передав до Парламенту проект Закону про національну безпеку України, відповідно до якого буде кардинально реформовано сектор оборони і безпеки держави.

– Ми зараз здійснюємо кроки, в тому числі і для покращення фінансування сектора оборони і безпеки. В умовах війни на ваші плечі лягає надзвичайно важливе завдання, бо ворог наступає не лише на лінії фронту. В умовах гібридної війни він намагається дестабілізувати ситуацію зсередини, – сказав Петро Порошенко.

Президент поцікавився станом здоров'я постраждалих та поранених, обсягом медичної допомоги, яка їм надається. Глава держави подякував медичному персоналу госпіталю за надання медичної допомоги та лікування нацгвардійців та поліцейських. Постраждалим в ході виконання службових обов'язків силовикам було вручено відомчі заохочувальні відзнаки та цінні подарунки.

Підготовлено за матеріалами офіційного інтернет-сайту Президента України, фото капітана Дмитра ЖМОВКИ

Минулого року в нашій країні було встановлено важливу пам'ятну дату – День українського добровольця, який відзначається 14 березня. Саме цього дня 2014 року понад півтисячі бійців Самооборони Майдану прибули для військової підготовки до навчального центру НГУ «Нові Петрівці» під Києвом. Так розпочався бойовий шлях першого добровольчого батальйону, бійці якого згодом мужньо воювали у районі АТО на Сході країни.

Знагоди свята до столичної конвойної бригади Нацгвардії прибули Голова Верховної Ради України Андрій Парубій та Міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков. Поважні гості поклали квіти до меморіалу загиблим бійцям АТО, розташованого на території військового містечка, оглянули оновлену експозицію музею з'єднання та вручили нагороди військовослужбовцям бригади, зокрема, батальйону оперативного призначення імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького.

Так, Почесною грамотою ВРУ були нагороджені старший лейтенант Олексій Кича, молодший лейтенант Сергій Околіта, старший сержант Олександр Бакуменко, старші солдати Богдан Безбородов, Костянтин Забішний, Андрій Коновалов. Грамотою ВРУ відзначили старшого лейтенанта Андрія Григорука, старших солдатів Івана Ганжу, Ігоря Дубровського, Олександра Райваховського, солдата Данила Карпенка. Цінні подарунки голови ВРУ (годинники) отримали майор Олександр Вельчев, лейтенант Олексій Колотуша, сержант Ігор Стирта, старший солдат Юрій Дубчак. Відомчою заохочувальною відзнакою «Вогнепальна зброя» Міністр внутрішніх справ нагородив сержанта Віктора Хулу, старших солдатів Дмитра Бойчука, Енджея Вашингтона, Михайла Подоляка, Дмитра Сльозку. Нагрудним знаком МВС «За відвагу» був заохочений капітан Олексій Гетьман.

Командувач НГУ генерал-полковник Юрій Аллеров також привітав гвардійців-добровольців. Перебуваючи із робочим візитом на Сході України, він завітав на Луганщину, до місця тимчасової дислокації бійців батальйону імені генерала Кульчицького. Він поздоровив воїнів зі святом та вручив їм відомчі нагороди та цінні подарунки. Того ж дня командувач Національної гвардії України побував у Національній академії НГУ. Тут генерал-полковник Юрій Аллеров поспілкувався із курсан-

У НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ДОБРОВОЛЬЦЯ

том командно-штабного факультету Оксаною Фроловою. Зустріч була прийнятною, адже Юрій Володимирович і Оксана – давні знайомі. Вперше їхні життєві шляхи пересіклися ще у травні 2014 року. Генерал-лейтенант Аллеров на той час очолював Західне територіальне управління НГУ і керував угрупованням сил АТО від Національної гвардії, а доброволець Фролова воювала у складі резервного батальйону НГУ, якому згодом було присвоєно ім'я загиблого тут же, на Карачуні, генерал-майора Сергія Кульчицького. Наразі Оксана – єдина дівчина, яка проходить навчання за спеціалізацією «Службово-бойове застосування підрозділів спеціального призначення НГУ». На згадку про цього річний День українського добровольця у неї залишився цінний подарунок – годинник, який курсант Фролова отримала з рук командувача.

Саме в День українського добровольця до столиці запросили сім'ї військовослужбовців НГУ, що віддали своє життя, виконуючи священний обов'язок захисника Вітчизни. З різних куточків України до Києва приїхали рідні дев'ятьох загиблих гвардійців.

Зранку вони відвідали військове містечко Північного Київського територіального управління НГУ. Після цього у Михайлівському Золотоверхому соборі відбувся молебень за загиблими військовослужбовцями. Родини полеглих гвардійців мали змогу поставити свічку та помолитися за дорогих їм людей. А згодом у Головному управлінні НГУ вони зустрілися з командуванням військового формування.

Спількуючись із сім'ями загиблих, заступник командувача по роботі з особовим складом генерал-лейтенант Ярослав Сподар висловив їм всебічну підтримку та наголосив, що Нацгвардія завжди піклуватиметься про родину кожного гвардійця, який віддав своє життя за свободу України.

– Щодня військовослужбовці Національної гвардії ризикують своїм життям заради миру та спокою усього українського народу. На жаль, такі заходи, як сьогоднішній, у стінах Головного управління відбуваються уже вчетверте, і ми повинні пам'ятати про кожного загиблого солдата чи офіцера НГУ. Запевняю вас, що жодна родина полеглого гвардійця не залишиться без нашої

допомоги та уваги, – зазначив Ярослав Богданович.

Заступник командувача НГУ генерал-лейтенант Микола Балан вручив родинам державні нагороди, якими посмертно було відзначено полеглих героїв.

Зазначимо, що з початку участі НГУ у проведенні АТО загинуло 211 гвардійців. Ми пам'ятаємо про кожного героя, який віддав своє життя за незалежність України.

**Підполковник Сергій ДІДИК,
майор Олексій ЛЕБЕДЬ,
старший лейтенант Олексій ПАВЛЮК,
фото старшого лейтенанта
Руслана АНДРУСІВА
та старшого лейтенанта
Олексія ПАВЛЮКА**

СПІВПРАЦЯ, РОЗВИТОК, ДОБРЕ СУСІДСТВО: ДО НГУ З РОБОЧИМ ВІЗИТОМ ЗАВІТАЛИ КАРАБІНЕРИ РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА

Щоб стати повноправним членом Міжнародної асоціації сил жандармерії та поліції в статусі військової установи (FIEP) Національна гвардія України пройшла нелегкий шлях кардинальних змін, вдосконалення та реформ. І ось настав час, коли військові формування інших країн бажають переймати досвід у нас.

На початку лютого до Головного управління та частин НГУ столичного гарнізону вперше прибула делегація Департаменту військ карабінерів МВС Республіки Молдова. Метою чотириденного візиту було налагодження дружніх зв'язків, обговорення з командуванням НГУ перспектив розвитку військ карабінерів та їх наближення до стандартів FIEP.

Зазначимо, що війська карабінерів – державна спеціалізована установа з військовим статусом. Вони підпорядковуються Міністерству внутрішніх справ республіки, під керівництвом і контролем якого здійснюють діяльність із підтримки, забезпечення і відновлення громадського порядку, захисту прав і основних свобод громадян, приватної власності і запобігання правопорушенням, а також беруть участь в оборонних діях країни відповідно до чинного законодавства.

В Києві закордонні колеги мали змогу відвідати бригаду з охорони дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав Національної гвардії України. Вони дізналися про завдання та особливості несення служби особовим складом бригади, побачили техніку, озброєння, засоби зв'язку, ознайомились із протоколом надання першої медичною допомоги, який використовують гвардійці. До речі, у перелік функцій військ карабінерів Республіки Молдова також входить захист важливих державних об'єктів і дипломатичних місій, тож гості виявили значну зацікавленість життєдіяльністю з'єднання. Іншого дня карабінерів зустрічали в 1-й Президентській бригаді оперативного призначення імені

гетьмана Петра Дорошенка. Тут вони побачили штатну зброю підрозділів спецпризначення НГУ і навіть випробували її на стрільбищі. Також гості отримали можливість спостерігати за показовими заняттями на теми: «Дії підрозділу під час проведення спеціальної операції з пошуку та ліквідації незаконного збройного формування», «Відбиття нападу диверсійно-розвідувальних груп противника», «Евакуація поранених».

Під час офіційної зустрічі із командувачем НГУ генерал-полковником Юрієм Аллеровим, яка відбулася у Головному управлінні НГУ, було підписано двосторонній протокол (меморандум) про співробітництво і досягнуто домовленості про подальший візит делегації Національної гвардії України до Республіки Молдова.

Карабінери дізналися про передумови створення, основні функції, повноваження та принципи діяльності нашого відомства, його роль і місце у секторі безпеки та оборони держави. Важливими темами для обговорення були і напрямки розвитку НГУ, новітні підходи до комплектування особовим складом, організації професійної підготовки військовослужбовців та логістичного забезпечення підрозділів.

В свою чергу, закордонні колеги зазначили, що наразі триває процес реформування військ карабінерів МВС Республіки Молдова та опрацьовується концепція їх розвитку. При цьому, досвід в розбудові Національної гвардії України як мобільного формування, здатного виконувати визначені правоохоронні функції для ефективної протидії сучасним викликам і загрозам на-

ціональній безпеці є досить важливим. До того ж, гості наголосили, що їхнє відомство прагне стати членом Міжнародної Асоціації сил жандармерії та поліції у статусі військової установи (FIEP) і допомога з боку Національної гвардії України буде доречною. Командування НГУ висловило готовність підтримати війська карабінерів МВС Молдови на шляху їх реформування.

– Україна і Республіка Молдова – це, в першу чергу, незалежні країни. А карабінери, гвардійці – це ті люди, які відповідають за безпеку своєї Батьківщини. І ми з вами є форпостом Європи, – заявив командувач Національної гвардії України генерал-полковник Юрій Аллеров.

Заступник командувача військ карабінерів підполковник Михайл Бежан запевнив, що відомство зацікавлене і надалі співпрацювати з Нацгвардією України.

Наостанок, 9 лютого, делегація Департаменту військ карабінерів МВС Республіки Молдова відвідала Міжнародний міжвідомчий багатопрофільний центр підготовки підрозділів Національної гвардії України. Гвардійці продемонстрували іноземним колегам психологічну смугу перешкод та мобільний медіа-центр. Також карабінери побачили і навіть спробували самі кермувати спеціалізованим бронеавтомобілем «Варта-Новатор».

За матеріалами управління міжнародного співробітництва ГУ НГУ підготував старший лейтенант Іван ПАЛЬОШКА, фото старшого лейтенанта Руслана АНДРУСІВА

Військові формування – члени FIEP обмінюються досвідом із запобігання терактам у громадських місцях

Офіцери Головного управління Національної гвардії України беруть активну участь у заходах Міжнародної асоціації сил жандармерії та поліції в статусі військової установи (FIEP).

Так, уже незабаром після надання Національній гвардії України статусу повноправного члена Міжнародної асоціації FIEP у жовтні минулого року, представники НГУ виступили на засіданні комісії FIEP з людських ресурсів, яке проходило з 13 по 17 листопада 2017 року в столиці Аргентини Буенос-Айресі. Основною темою обговорення були відбір, підготовка та раціональне використання особового складу у ді-

яльності із запобігання терористичним актам у громадських місцях. Нагадаємо, що саме тему: «Запобігання терористичним актам у місцях масового скупчення людей» було оголошено основним вектором співпраці у 2018 році на заключному минулорічному самміті директорів та командувачів FIEP.

13-14 лютого 2018 року на базі Генеральної дирекції Національної жандармерії Франції пройшла чергова робоча

зустріч делегацій правоохоронних формувань із військовим статусом – учасників Міжнародної асоціації FIEP, у тому числі, й Національної гвардії України. Французька сторона запропонувала ініціювати створення робочої групи з питань запобігання тероризму, щоб стимулювати обмін досвідом та тіснішу співпрацю експертів у цій сфері.

**Підполковник Валерія АГБАЛОВА,
капітан Денис ЛЕНЕЦЬ**

Посол Австралії Мелісса О'Рурк: «Я вражена тим, яку ціну українські військові платять за свою свободу»

Про це Надзвичайний і Повноважний посол Австралії в Україні заявила під час зустрічі з командувачем Національної гвардії України генерал-полковником Юрієм Аллеровим, яка відбулася в Головному управлінні НГУ.

– Ми глибоко занепокоєні подіями, що відбуваються на Сході вашої держави. Разом із багатьма країнами світу Австралія вже давно долучилась до запровадження санкцій проти Російської Федерації й готова всебічно допомагати народові України. Я вражена тим, яку ціну українські військовослужбовці платять за свою свободу. Мені також відомо, що Національна гвардія України виконує завдання в зоні антитерористичної операції від самого її початку, – зазначила пані О'Рурк.

Окрім цього, вона зауважила що Австралія не підтримувала анексію Росією Кримського півострову у 2014 році і засуджує окупацію деяких районів Донецької та Луганської областей. Посол також розповіла, що австралійський уряд готовий надати матеріально-технічну допомогу Національній гвардії України та наголосила на можливості подальших переговорів із керівництвом силових відомств Австралії щодо навчання особового складу НГУ за кордоном.

– Переконали, що ми маємо великі перспективи на майбутнє. Національна

гвардія України відкрита до співпраці та обміну досвідом із усіма закордонними партнерами. Хочу також подякувати уряду Австралії за підтримку народу України у такий непростий для нас час, – зазначив командувач НГУ.

**Старший лейтенант Олексій ПАВЛЮК,
фото автора**

«ГАРЯЧА» ЗИМА

ПРИКАРПАТСЬКИХ ГВАРДІЙЦІВ

Наш часопис уже неодноразово розповідав про службові будні одного із наймолодших підрозділів Національної гвардії України – окремої гірсько-патрульної роти івано-франківського полку НГУ, що була сформована у серпні 2016 року.

Специфіка цього підрозділу полягає в тому, що його особовий склад здатен виконувати завдання з охорони громадського порядку та надавати допомогу відповідним органам та службам при проведенні пошуково-рятувальних заходів у гірській та гірсько-лісистій місцевості – гвардійці мають відповідне оснащення та спеціальні транспортні засоби.

Дислокується підрозділ у військовому містечку неподалік села Старий Лисець, що у Тисменицькому районі Івано-Франківщини. Слід зазначити, що у разі необхідності бійці роти можуть залучатися до виконання завдань не лише у Карпатах, але й у будь-якій точці країни, у містах, селах або ж поза межами населених пунктів. Так, у гвардійців уже є досвід несення служби у столиці, боротьби із незаконним виводом бурштину на Рівненщині, і, звичайно, патрулювання Прикарпаттям.

Не залишились без роботи гвардійці і цієї зими. Зокрема, понад два місяці вони допомагали поліції охороняти правопорядок у Долинському районі

Івано-Франківської області. За словами полковника поліції Василя Хомина, який очолює Долинське відділення поліції, чотири автомобільні і три піші військові наряди, що несли службу щоденно з 16.00 до 23.00, стали місцевим силам правопорядку у великій пригоді.

– Наш район має велику протяжність: 90 кілометрів в один бік і 70 – в інший, тут проживає 92 тисячі людей, а обслуговують його тільки 67 співробітників поліції. Тому допомога Нацгвардії дуже важлива, – зазначив він.

Полковник поліції Хомин також наголосив, що протягом того часу, коли район патрулювали гвардійці, правопорушень тут значно поменшало. Без ексцесів пройшли і всі зимові свята. На його думку, вже сама поява військових нарядів у новенькій темно-синій формі, на сучасних спецавтомобілях із проблисковими маячками має великий профілактичний вплив. Тим не менш, перешкоджати зловмисникам активними діями гвардійцям, все ж таки, довелося. Так, в один із днів вони затримали групу бра-

коньєрів, що промишляли у Вигодському лісгоспі.

Під час профілактичних заходів відбувався і обмін професійним досвідом між представниками двох відомств. Гвардійці провели показове навчальне заняття, під час якого продемонстрували своє оснащення, змоделивали ситуацію з пошуку людей у гірській місцевості, а також надання медичної допомоги травмованим і постраждалим.

До речі, це вже не перший приклад співпраці долинських правоохоронців і бійців НГУ – зокрема, восени вони допомагали колегам шукати зниклих грибників.

Утім, цієї зими особовий склад гірсько-патрульної роти НГУ допомагав не тільки їм, а ще й чернівецьким прикордонникам. Залучення додаткових сил із числа військовослужбовців НГУ сприяло посиленню захисту українсько-румунського кордону на ділянці відповідальності відділу прикордонної служби «Селятин» Чернівецького прикордонного загону.

– Допомога військовослужбовців Національної гвардії України дала нам

зможу збільшити щільність прикордонних нарядів на даній ділянці. А також забезпечити прикриття тилових підступів до прикордоння, тим самим наростити ешелонованість побудови державного кордону, – зазначив заступник начальника штабу Чернівецького прикордонного загону ДПСУ підполковник Сергій Мазур.

На такий крок прикордонне відомство пішло не випадково. Останнім часом на кордоні із Румунією активізувалися контрабандисти – особливо, ті, що «спеціалізуються» на тютюнових

виробках. Тож правоохоронцям довелося посилити свою присутність на зазначеному сегменті держкордону. Двадцять гвардійців разом із прикордонниками патрулювали гірські ділянки українсько-румунського кордону. Для цього використовувались як спецавтомобілі, так і квадроцикли та снігоходи. За час комплексного оперативного відпрацювання спільними нарядами було затримано кілька громадян. Одні намагалися переправити на територію Румунії вісім ящиків цигарок, інших було затримано за те, що навіть після попередження військо-

вими правоохоронцями, намагалися незаконно перетнути державний кордон.

Як зазначили представники Держприкордонслужби, така взаємодія не є новою – тривалий час військовослужбовці двох відомств спільно забезпечували посилення системи охорони українсько-молдовського кордону на придністровському сегменті.

Підполковник Олег ТІХОВ, підполковник Валерія АГБАЛОВА, фото майора Володимира ХАВЕРКА, молодшого лейтенанта Аліни НОВІКОВОЇ та сержанта Василя ЛЮТЕНКА

ЧЕМПІОНКИ У ПОГОНАХ

З 2015 року в Національній гвардії функціонує інститут інструкторів. Це військовослужбовці за контрактом, які здобувають відповідну підготовку за різними напрямками службово-бойової діяльності, а згодом передають свої знання особовому складу. Наразі таких фахівців в НГУ вже понад 300 і серед них є певна кількість жінок. Утім, якщо представниці слабкої статі, які є професіоналами, скажімо, з тактичної медицини, ні в кого не викликають подиву, то дівчата – інструктори з фізичної підготовки і спорту явище поки що рідкісне.

ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА ЯК ПРОДОВЖЕННЯ КАР'ЄРИ ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТСМЕНА

Кількість посад інструкторів у кожній частині залежить від чисельності особового складу. Наприклад, у столичній бригаді охорони громадського порядку їх 21. Відділення інструкторів з'єднання очолює майор Денис Коломієць.

– Підготовка кваліфікованої команди інструкторів – це великий крок уперед у діяльності з професійної підготовки особового складу. Щоб обійняти цю посаду, мені довелося ґрунтовно покращувати свої знання. Я горджуся тим, що наші інструктори – чудові фахівці. Вони добре справляються із своїми посадовими обов'язками, навчають як військовослужбовців за контрактом, так і солдатів-строковиків, зокрема, молоде пополнення, – зазначає офіцер.

Однією із підлеглих майора Коломієця є сержант Марина Моспан – тривалий час вона була єдиною жінкою-інструктором з фізичної підготовки і спорту на всю Нацгвардію. Нещодавно колегами Марини стали старший сержант Юлія Ільїна, що служить у 1-й Президентській бригаді оперативного призначення імені гетьмана Петра Дорошенка та молодший сержант Олеся Хмелюк з криворізької бригади охорони громадського порядку.

Сержант Марина Моспан –
чемпіонка України з вільної боротьби

Зазначимо, що відповідно до Тимчасового положення про інструкторів з фізичної підготовки і спорту Національної гвардії України, затвердженого наказом командувача НГУ № 401 від 29 червня 2016 року, зазначені посади комплектуються на конкурсній основі військовослужбовцями, які проходять військову службу за контрактом, мають спеціальну освіту у сфері фізичної культури та спорту або пройшли відповідні курси підготовки інструкторів з фізичної підготовки і спорту, спортивний розряд з виду спорту не нижче першого (перевага надається військово-прикладним видам спорту), рівень фізичної підготовки не нижче оцінки «відмінно» та за своїми морально-психологічними якостями здатні впевнено виконувати свої посадові обов'язки.

Старший сержант Юлія Ільїна вперше одягнула погони 2006 року. Дівчина служила на посаді оператора-навідника у зенітно-ракетному дивізіоні ЗСУ до 2009 року. Та після завершення терміну контракту вирішила звільнитися, адже на заняття спортом, який на той час уже давно став частиною її життя, часу катастрофічно не вистачало. Юлія з дитинства займалася рукопашним боєм, виступала на змаганнях, заслужила перший юнацький розряд. Пропрацювавши три роки у паспортному столі, вона вирішила повернутися на військову службу, цього разу ставши контрактницею бригади спецпризначення внутрішніх військ МВС України «Барс». Два роки дівчина прослужила на посаді діловода у штабі з'єднання, паралельно

здобуваючи вищу освіту на заочному відділенні Національної академії внутрішніх справ. Згодом обійняла аналогічну посаду в дислокованому тут же окремому загоні спеціального призначення та боротьби з тероризмом НГУ «Омега». В спецназі, як відомо, слабкі не служать. Тож незважаючи на «не бойову» посаду, професійною підготовкою Ільїна займалася, як і всі інші бійці, і 20-кілометрові марш-кидки додала не гірше досвідчених контрактників. Коли настала пора здачі перевірки за підсумками минулого року, дівчина вразила комісію, підтягнувшись на перекладині 15 разів – краще, ніж деякі чоловіки! Незабаром їй запропонували стати інструктором з фізичної підготовки і спорту Президентської бригади. Юлія радо погодилася. Вона зізнається, що саме тепер почувається на своєму місці.

Молодший сержант Олеся Хмелюк з 2011 року проходила службу за контрактом у криворізькому з'єднанні внутрішніх військ, а згодом – і в НГУ. Одразу і не скажеш, що ця тендітна дівчина має чорний пояс з рукопашного бою та карате, є неодноразовою переможницею чемпіонатів України та Європи та майстром спорту міжнародного класу з рукопашного бою. З 2007 по 2013 роки Олеся захищала спортивну честь нашої країни у складі національної збірної з рукопашного бою. Вищу освіту вона здобула в Класичному приватному університеті, що у місті Запоріжжі, за спеціальністю «Фізичне виховання, тренер з обраного виду спорту». У 2015 році вона

Молодший сержант Олесь Хмелюк – майстр спорту міжнародного класу з рукопашного бою

завершила чемпіонську кар'єру, приділивши всю увагу сім'ї та новонародженій дитині. Коли нещодавно молодший сержант Хмелюк вийшла на службу з декретної відпустки, то приємно здивувалась – наскільки все в Нацгвардії змінилось! Звичайно, найбільше титулованій спортсменці імпонує запровадження інституту інструкторів з фізпідготовки та спорту. На її думку, якщо заняття із воїнами повсякчас проводитимуть такі ж, як і вони, військовослужбовці-контрактники, але, при цьому, фахівці високого ґатунку, якість загальної підготовки особового складу помітно покращиться. Розповідаючи про особисті плани, Олена зазначає, що на новій посаді вона отримала шанс розвиватися в професійному плані, вивчати інші бойові мистецтва та передавати свої знання підопічним під час проведення занять з фізпідготовки і спорту. Зараз у Олени нове захоплення – удосконалення прикладних навичок зі спортивної стрільби. В найближчий час молодший сержант Хмелюк планує взяти участь у змаганнях. Для початку на рівні бригади, але має сподівання, що коли-небудь спробує власні сили і на чемпіонатах НГУ.

Старший сержант Юлія Ільїна служить у 1-й Президентській бригаді оперативного призначення НГУ

ПЕРША В ІСТОРІЇ НГУ ЖІНКА-ІНСТРУКТОР З ФІЗПІДГОТОВКИ

Коротку довідку про новопризначених дівчат-інструкторів з фізпідготовки та спорту ми надали, нині ж хотіли б зосередитись на розповіді про першу в історії відомства жінку-інструктора з фізичної підготовки і спорту 27-річну Марину Мосьпан, яка служить у столичній бригаді охорони громадського порядку.

Село Козачі Лагері Олешківського району Херсонської області довгий час було домівкою для Марини Мосьпан, тут вона зростала, навчалася в школі та робила перші кроки у спортивне життя. У 2000 році десятирічна Марина записалася в секцію з вільної боротьби, де була однією з небагатьох дівчат у хлоп'ячому колективі. Вона всерйоз мріяла стати переможницею Олімпійських ігор з даного виду спорту. У 2006 році дівчина переїхала до Херсона і стала навчатись у місцевій спортивній школі. Тоді ж вона здобула свою першу значну перемогу – посіла друге місце в обласному турнірі. Марина пригадує, що конкуренція серед дівчат була не надто значна, але тепер вона могла спробувати свої сили в чемпіонаті України, що проходив у Полтаві. Там наша героїня посіла третє місце і удостоїлась звання майстра спорту України.

У 2009 році вона вступила до вищого училища фізичної культури Херсонської обласної ради та через два роки здобула диплом молодшого спеціаліста з фізичного виховання. Згодом продовжила навчання на факультеті фізичного виховання, спорту і здоров'я людини Херсонського державного університету. У 2012 – 2014 рр. Марина Мосьпан увійшла до запасного складу збірної України з вільної боротьби, тож їй довелося переїхати до Києва. Ці роки в кар'єрі спортсменки були найбільш насичені – Марина встигла стати чемпіонкою України, провести кілька переможних сутичок у міжнародних змаганнях та вступити до магістратури Уманського державного університету імені Павла Тичини.

Отримавши диплом у 2015 році, вона вирішила попрощатись із спортом ви-

соких досягнень. Це було непросте рішення, але давні травми колін давалися взнаки і тренуватися в повну силу дівчина вже не могла. Втім, це не стало перешкодою для проходження служби за контрактом у Національній гвардії України. Такий шлях Марина обрала через те, що відчувала себе спроможною захищати свою країну. Не в останню чергу на її рішення вплинули і події, які відбувалися на Сході України. Цікаво, що Марина Мосьпан цілеспрямовано прагнула обійняти посаду інструктора – про те, що їх щойно ввели в НГУ, вона дізналася від знайомих.

– Я досить легко пройшла первинну військову підготовку, – пригадує сержант Мосьпан. – До дисципліни звикла ще з дитинства. Професійний спорт дещо схожий із армійською службою: якщо хочеш досягти серйозних результатів, потрібно ставити себе в суворі рамки. Якби в країні все було так, як у війську, то порядок було б стовідсотково гарантовано!

Вразило Марину й те, наскільки активно особовий склад столичної бригади НГУ залучається до служби з охорони громадського порядку. Мітинги, демонстрації, різноманітні акції в Києві відбуваються чи не щодня. Більшість із них, на жаль, може обернутися масовими заворушеннями, тож присутність на них бійців НГУ – суворі необхідність. Тож Марина не лише виконує обов'язки інструктора, але й пліч-о-пліч із однопліччаними охороняє громадський порядок на вулицях міста. Також вона встигла опанувати тонкощі ведення службової документації – скласти будь-який графік чи заповнити бойовий розрахунок для неї не проблема. До кожного із своїх підопічних інструктор ставиться із повагою, але на заняттях вимагає повної концентрації і віддачі.

В майбутньому сержант Марина Мосьпан прагне стати офіцером, і, можливо, настане день, коли вона стане першою жінкою – начальником фізичної підготовки і спорту військової частини.

Старший лейтенант Іван ПАЛЬОШКА, фото з особистого архіву героїнь матеріалу

ВІДДАНІ БАТЬКІВЩИНИ

З початком неоголошеної війни на Донбасі люди з різних куточків України стали об'єднуватись для того, аби дати відсіч ворогу у складі добровольчих військових формувань. Одним із них був батальйон оперативного призначення, що входив до складу івано-франківського полку НГУ.

У серпні 2014 року завершилось формування підрозділу, відомого у Національній гвардії України під назвою «Крук». Складався він із більш ніж 100 мобілізованих та добровольців – до речі, чимало із них були уродженцями Криму та Донбасу. В кінці цього ж місяця особовий склад батальйону оперативного призначення вже виконував службово-бойові завдання на блокпосту поблизу міста Попасної Луганської області. Після 45-денного відрядження добровольці повернулись на постійне місце дислокації. Через кілька місяців, доукомплектувавшись, підрозділ був готовий знову виконувати службово-бойові завдання на Сході України. Спочатку гвардійців відрядили на Луганщину, зокрема, вони несли службу поблизу смт Врубівки та села Кримського, а згодом – на Донеччину, в район міста Артемівська (нині – Бахмут).

Військовий вишкіл добровольці здобули швидко, адже розуміли, що без цього на Донбасі, м'яко кажучи, робити нічого. Допомогав і той факт, що серед учорашніх цивільних громадян були й професійні військові, які у будь-яку хвилину могли навчити та допомогти.

У травні 2016 року «Крук» було розформовано, а замість батальйону в частині створили роту оперативного призначення. Чимало добровольців залишились служити у новому підрозділі.

Не так давно широкого розголосу набув, без перебільшення, героїчний епізод з бойової служби військовослужбовців батальйону, а саме екіпажу бронетранспортеру БТР-4Е, командиром якого був старший прапорщик Олександр Пінчук, водієм-механіком – солдат Віталій Медведь, а оператором-навідником – солдат Ігор Доценко.

Зимом 2015 року бійці підрозділу «Крук» несли службу на ВОПах поблизу села Кримського. У цей час точилися криваві бої на Дебальцевському напрямку. Кілька БТРів, у тому числі, і гвардійський, були зосереджені в селі Луганському, що у 25 км від міста. Ввечері 16 лютого до старшого прапорщика Пінчука звернувся спецназівець ЗСУ Іван Зуєв із проханням допомогти знайти і вивести з поля бою неподалік села Нижнього Лозового свого пораненого командира, офіцера із позивним «Янек». Бронетранспортер армію зазнав серйозних пошкоджень, насили вивізни інших поранених, а решта БТРів не заводились через несприятливі погодні умови – було доволі морозно. Олександр швидко зібрав свій екіпаж. На щастя, механік-водій прогрів мотор кожні дві години і машина завелася без проблем, тож прихопивши Зуєва, БТР вирушив. Гвардійці згадують, що їхати було якихось півгодини, але дорога здалася

вічністю, адже з усіх боків чулися безперервні постріли автоматів, розриви мін та артилерійських снарядів.

В селі, якщо цю купку хатинок можна було так назвати, вони відшукали місце недавнього бою і зупинилися, щоб розвідати обстановку. Військовослужбов-

ці кинулися обшукувати місцевість. Їм пощастило швидко виявити того, кого шукали, проте разом із «Янеком» у покинутій хатині на допомогу чекали іще сім бійців ЗСУ! Хтось був поранений, а хтось знесиленний після бою, та всі вони зраділи, побачивши своїх. Бійці мерщій

побігли до бойової машини, адже залишаючись у населеному пункті кожну зайву хвилину, вони неабияк ризикували. Ворог явно вів вогонь по них – перші дві міни вибухнули вдалині, але третя розірвалася вже у півсотні метрів від БТРа. До бази вдалося добратися без пригод. Арміїці, звісно, були неабияк вдячні екіпажу гвардійського БТРа, але в ті хвилини їм було не до сентиментів. Першим ділом потрібно було доставити до санітарного пункту поранених, решта ж повернулися до своїх підрозділів, виконувати наступні вказівки командирів, адже бойова обстановка була дуже непростю.

Олександр, Віталій та Ігор, на щастя, живі та здорові, демобілізувалися ще у 2016 році. Відчайдушну вилазку, в ході якої їм вдалося врятувати вісьмох українських бійців, вони навіть не вважають подвигом. Утім, деякі їхні побратими з першого набору добробата й досі служать у Нацгвардії. Від них ми також дізналися багато цікавих фактів про «Крук» та роту оперативного призначення івано-франківського полку НГУ, яку згодом було утворено на його базі.

ВІЙСЬКОВА ДОЛЯ ПРАПОРЩИКА ГАЛЬКА

Свого часу одним із перших до списків окремого батальйону оперативного призначення було зараховано 55-річного прапорщика Віктора Галька. Його військовий шлях розпочався ще у 1980 році, коли хлопця призвали на строкову службу, яку йому довелося проходити в одній із частин Центральної групи військ Збройних Сил СРСР, що дислокувалась у Чехословаччині. За півроку старанному та відповідальному солдату присвоїли звання молодшого сержанта та призначили на посаду командира відділення на БМП. Звільнившись у запас, Віктор

влаштувався слюсарем-інструментальником на завод «Позитрон», що в Івано-Франківську, паралельно навчаючись на вечірньому відділенні технікуму електронних приладів. Отримавши диплом, юнак став замислюватись про свої подальші перспективи і згодом вирішив повернутись на військову службу.

У військкоматі Віктору запропонували відправитись на інший кінець СРСР – на Далекий Схід, до Вілючинська, що на півострові Камчатка, де дислокувалась база атомних підводних човнів Тихоокеанського флоту. Морськими походами хлопець марив ще з дитинства – свого часу навіть пробував вступити до Тихоокеанського вищого військово-морського училища імені С.О. Макарова у Владивостоці. Тож згодом атомний підводний крейсер стратегічного призначення став для Віктора другою домівкою, адже в автономному плаванні доводилось проводити по кілька місяців. Посада нашого героя іменувалась «старшина команди старту». До його обов'язків входила передстартова підготовка міжконтинентальних балістичних ракет, яких на озброєнні човна перебувало аж 16.

На флоті Віктор прослужив п'ять років, і під кінець цього терміну уже мріяв повернутися додому. Згодом так і сталося. Після проголошення незалежності України він одразу ж подав рапорт на звільнення, щоб якомога швидше поїхати до рідного Івано-Франківська. Віктор продовжив військову службу, будучи зарахованим на посаду техника служби озброєння місцевого полку Військово-Повітряних Сил України. У 1993 році 33-річний прапорщик Галько перевівся до щойно створеної в Івано-Франківську частини Національної гвардії України, був призначений на посаду командира гранатометного розрахунку. На

пенсію за вислугою років Віктор Михайлович звільнявся вже з частини внутрішніх військ МВС України у 2002 році. Таким чином, ця унікальна людина встигла послужити в усіх видах Збройних Сил, акумулювавши безцінний досвід різних військових професій.

Пробувши пенсіонером лише кілька місяців, Галько із кількома приятелями пройшов випробування для зарахування до водолазної групи Івано-Франківського річкового аварійно-рятувального центру МНС України. Віктор Михайлович обійняв посаду начальника водолазної станції. Їхня команда виконувала різнопланові рятувальні роботи, наймасштабнішими з яких були заходи із допомоги громадянам під час повеней, що трапились на Західній Україні у 2008 та 2010 роках. На рахунку команди Віктора Галька близько 300 врятованих життів. У 2014 році Віктору Михайловичу довелося звільнитися, аби стати добровольцем резервного батальйону оперативного призначення.

Згадуючи своє відрядження до зони АТО наприкінці серпня 2014 року, Віктор Галько жартує, що його перші години під Попасною могли стати й останніми. Адже щойно бійці зістрибнули зі своїх «КрАЗів», як потрапили під мінометний обстріл. Місцевості, звісно, ніхто не знав, тож спершу розбіглися хто-куди, уціліли лише дивом. Щойно гвардійці зайняли позиції на блокпосту, як їх знову почали «накривати». Протягом всього майже двомісячного відрядження не було дня, коли їх не обстрілювали. Іноді до мінометних канонад приєднувалися і обстріли з «Градів». На щастя, ніхто із «круків» не загинув, проте поранень зазнали шестеро бійців. Під час несення служби на цьому блокпосту франківці затримали чимало підозрілих осіб, в тому числі підозрюваних у співпраці з незаконними збройними формуваннями.

Через два роки, коли на базі батальйону створювалась рота оперативного призначення, добровольці вже стали бувалими воїнами. А прапорщик Віктор Галько, який обійняв посаду старшини роти, продовжує передавати свої знання молодшим бойовим побратимам.

МОЛОДИЙ, АЛЕ ДОСВІДЧЕНИЙ

Командиром підрозділу є старший лейтенант Петро Бойко, молодий, але досвідчений кадровий офіцер. Ще з дитинства Петро мріяв бути військовим. Після дев'ятого класу юнак вступив до Прикарпатського військово-спортивного ліцею, що у місті Надвірній. А згодом став курсантом командно-штабного факультету Академії внутрішніх військ МВС України. З перших днів офіцери виявили у Петра лідерські якості, тож призначили його на посаду командира відділення. Офіцерська кар'єра Петра Бойка розпочалася у переломному для українського народу 2014 році. Юнак добре розумів, що у найближчі місяці може бути від-

ряджений до зони проведення АТО, як і його товариші по навчанню, і морально був до цього готовий. Служити офіцера направили до стрілецької роти івано-франківського полку НГУ, дислокованої в Чернівцях. У жовтні цей підрозділ вихав на Донбас. Гвардійцям поставили завдання обороняти дорогу, яка вела до села Кримського, лише вранці того дня звільненого від бойовиків.

До позицій сепаратистів звідти було рукою подати, менше кілометра, і хлопці терміново почали будувати бліндаж. Перший день для військових був легкий, адже під вечір розпочалися мінометні обстріли, а набридливий дощ заважав закінчити роботу, тож їм довелося два дні жити під відкритим небом. Коли нарешті вселилися в бліндаж, відбувся настільки потужний обстріл, що гвардійці зрозуміли: їм дуже пощастило мати прихисток.

Щодо особливостей несення служби, найяскравішими спогадами Петра є навіть не щоденні «подарунки» російських регулярних військ та місцевих сепаратистів, а зустрічі зі звичайними людьми, чиї долі назавжди змінила неоголошена війна.

— Яюсь я ніс службу на блокпосту. Все було на диво спокійно, аж раптом помітив цивільний автомобіль, який мчав по дорозі на шаленій швидкості, виляючи то вліво, то вправо. Я дав попереджувальну чергу вгору і машина різко загальмувала. Авто ще трохи пронесло по дорозі і нарешті воно стало в кількох метрах від мене. Я обережно підійшов до легковика, решта гвардійців оточили його з різних боків. В середині виявилась сімейна пара — дуже збентежена, жінка просто в істеричі, навіть у чоловіка текли сльози. Задні сидіння були хаотично закидані різними побутовими речами, одягом. Подавши хлопцям сигнал, що все добре, попросив водія з'їхати з дороги. Подружжя розповіло, що до їхньої оселі щойно вломилися бойовики, перестріляли всю худобу, близько 40 голів, та забрали собі. Ще й пригрозили: якщо господарі комусь скажуть, то вони і з

ними вчинять так само... Якщо раніше сім'я ще вагалася, виїжджати їм із зони конфлікту, чи ні, то тепер вони просто змушені були тікати стрімголов. Сяк-так покидали найнеобхідніше в салон машини і поїхали до родичів. От така історія... У зоні конфлікту, на жаль, і не такого надивишся, — розповідає старший лейтенант Бойко.

Через кілька тижнів після згаданого інциденту, 3 листопада 2014 року, Петро дістав поранення — під час чергового обстрілу йому під ліве око влучив осколок від гранатометного пострілу. Санітар дезінфікував рану і наклав йому на голову пов'язку, але кровотеча не припинялася, тож командир роти, майор Володимир Логвіненко, вирішив особисто доставити лейтенанта на сусідній блокпост, де був санітарний автомобіль. Заскочивши у подарований волонтерами джип, гвардійці рушили. Щоб підтримати Петра та дещо відволікти його, досвідчений командир поставив йому бойове завдання — тримати автомат на прицілі, і вказав напрямок стрільби, попри те, що підлеглий майже нічого не бачив. Бойко говорить, що це для нього виявилось своєрідною підтримкою, мовляв, не вішай носа, ти ще боєздатний! Санітар на задньому сидінні спостерігав за протилежним узбіччям дороги...

Вже через кілька годин пораненого доставили до лікарні, що у місті Сватовому. Медики оглянули лейтенанта Бойка, промили око та вимагали негайного перевезення офіцера до харківського Військово-медичного клінічного центру Північного регіону — в іншому випадку 21-річний Петро міг втратити зір, адже осколок вп'явся в район нижнього слізного каналу, за два міліметри від самого ока. Перша операція (загалом лейтенант переніс їх три) тривала три години. Ніхто з його рідних не знав про поранення, а нареченій Петро зізнався уже коли був на реабілітації у Львові. Протягом тривалого часу гвардієць взагалі не бачив лівим оком. Та згодом зір повністю відновився, а лікарі постаралися так, що навіть шраму на обличчі не залишилось.

Влітку 2015 року Петра Бойка нагородили медаллю «Захиснику Вітчизни». На той час офіцер проходив службу у патрульній роті, що дислокується в місті Калуші. Посаду командира новоствореної

роти оперативного призначення Петро Бойко прийняв у 2016-му. За перший місяць існування підрозділу до його списків зарахували 30 військовослужбовців за контрактом, серед яких були й представники підрозділу «Крук», решта особового складу були строковиками.

У вересні контрактників роти оперативного призначення відрядили до зони проведення АТО. Місцем служби став блокпост в селі Михайлівці поблизу міста Щастя Станично-Луганського району Луганської області. За місяць, протягом якого гвардійці виконували тут службово-бойові завдання, вони неодноразово виявляли пильність, затримуючи та передаючи компетентним органам громадян, чиї дані були внесені до бази розшуку МВС. А згодом на блокпосту поблизу села Макарова, що біля Станиці Луганської, франківці затримали чоловіка, у якого із собою була флешка із зашифрованим файлом. Коли один із гвардійців, що розумівся на комп'ютерах, відкрив її, то виявилось, що в тому файлі містилися певні координати й позивні, скоріше за все, сепаратистів, тож вони відразу передали цього чоловіка співробітникам СБУ.

Командир роти ще не раз виконував службово-бойові завдання на Сході України зі своїми підлеглими. На щастя, всі вони завершувались успішно для гвардійців. Після всього пережитого разом, у своїх бійцях Петро Бойко впевнений на сто відсотків.

НЕ ЗРАДИВ ПРИСЯГІ

Ярослав Добровольський — один із найбільш підготовлених контрактників роти оперативного призначення івано-

франківського полку НГУ. Часто йому ставав у пригоді досвід, набутий під час служби у ЗСУ та міжнародних навчаннях, в яких контрактник брав участь регулярно. Тепер він передає знання своїм однополчанам.

Служба у Окремому Київському полку Президента України, а потім у навчальному центрі «Десна» молодого хлопця з Івано-Франківщини захопила настільки, що невдовзі після звільнення в запас у 2006 році він вирішив стати контрактником. Направили сержанта у місто Феодосію, де дислокувався 1-й окремих батальйон морської піхоти. Ярослав обійняв посаду командира відділення. За кілька років життя на півострові він встиг адаптуватися на новому місці, полюбити Крим, одружитись на місцевій дівчині і стати батьком. Професійному зростанню контрактника сприяла щорічна участь у міжнародних навчаннях, що проводились як на територіях України, так і за кордоном, зокрема, він побував у Болгарії та США. У 2014 році політична ситуація в Криму загострилася. Учорашні приятелі з частини ВМФ Росії, з якими українські морпіхи ділили військове містечко і харчувались в одній їдальні, раптом перетворились на загарбників. Зі сторони ворога надходило чимало пропозицій залишитись на службі у частині, отримати паспорт громадянина РФ, але Ярослав і думати про зраду не хотів. Разом зі своєю сім'єю він виїхав до Івано-Франківська та став на облік у військкомат.

Через кілька тижнів його мобілізували до батальйону територіальної оборони «Прикарпаття», де досвідченого військового призначили на посаду головного сержанта взводу. Після місячної підготовки у липні 2014 року батальйон направили на Донбас у місто Амвросіївку Донецької області.

– Яюсь день для мене розпочався не дуже вдало. Ми щойно прокинулися та ще не встигли змінити своїх побратимів на позиціях, як нас почали «накривати» мінами. Осколок потрапив мені під бронезилет, увійшовши збоку, і врізався в спину. Не зрозумівши, що відбулося, я відразу дав знати своїм, що зі мною щось не так, тож після обстрілу мене швидко завели у бліндаж, оглянули і вкололи знеболююче. Через кілька годин я вже перебував у польовому госпіталі, у селі Сонцевому, яке через кілька хвилин після мого прибуття теж почали обстрілювати з «Градів». Майже всі будівлі поблизу було зруйновано, тож поранених евакуювали. Мене доправили до дніпропетровського військового госпіталю, а згодом – до військово-медичного клінічного центру Західного регіону.

У листопаді військовослужбовець повернувся додому після лікування, а у січні 2015 року батальйон «Прикарпаття» було розформовано. За порадою товариша-гвардійця, Ярослав вирішив теж підписати контракт про проходжен-

ня служби в НГУ. Коли Добровольський зібрав необхідні документи і пройшов медичну комісію, його розподілили до новосформованої роти оперативного призначення івано-франківського полку НГУ. Цього ж року Указом Президента України сержанта Ярослава Добровольського було нагороджено медаллю «Захиснику Вітчизни».

Командир роти старший лейтенант Петро Бойко високо оцінив навички Ярослава і призначив сержанта командиром групи розвідки. Тож майже з першого дня всі питання, що стосувалися даної сфери діяльності, були у відповідальності Добровольського, а іспит на професіоналізм його підлеглі пройшли під час відряджень до зони проведення АТО.

БУВ БІЗНЕСМЕНОМ, СТАВ ВІЙСЬКОВИМ

Заради захисту своєї Батьківщини справжні патріоти здатні піти на великі жертви. Живим прикладом цього твердження є колишній підприємець з міста Калуша, а нині сержант НГУ Ігор Ігнатюк. Він досяг неабияких успіхів у своїй цивільній професії, але 2014 року став добровольцем НГУ. Тоді ж відпустив козацького чуба і пообіцяв не міняти зачіски доки не закінчиться війна на Сході України.

До пори, до часу життя Ігоря складалося так само, як і життя багатьох його однолітків. Після закінчення вищого професійного училища його призвали на строкову службу. Хлопець півтора року прослужив у автомобільному батальйоні, дислокованому в Бердичеві, звільнився в запас у званні сержанта. В армії Ігор навчився бути самостійним та рішучим. Це, напевно, й допомогло йому розпочати власну справу. Він відкрив столярний цех у Калуші, згодом знайшов напарника, з яким вирішив створити бізнес у столиці. Справи пішли в гору, замовлення лилися рікою, але згодом все кардинально змінилося. В 2014 році Ігор не бажав лишатись осторонь буремних подій на Донбасі. Він уже вирішив йти добровольцем до Національної гвардії, аж тут прийшла повістка з військкомату. Сержанта запасу мобілізували до артилерійського підрозділу, що дислокувався в селі Дівички, на Київщині.

Після навчання на Яворівському полігоні він відбув до зони АТО, номером розрахунку САУ. Служба в такому під-

розділі досить специфічна, наприклад, артилеристам доводиться постійно змінювати місця дислокації. Інколи вони мають на такі маневри лише лічені хвилини, адже сучасне розрахункове обладнання дозволяє швидко дізнатися місце, звідки було проведено постріл. Тож кожні три-чотири дні бійці бралися облаштовувати нові позиції.

– Одного разу нам дуже пощастило! На одному місці ми перебували вже два дні. Ніби ніщо не віщувало біду, але командир наказав передислокуватися. Ми завантажили особисті речі, перевірили зброю, боєприпаси та рушили. І щойно від'їхали від своїх позицій, як почався обстріл. Снаряди летіли точнісінько по нашим бліндажам та позиціям для стрільби. Страшно навіть уявити, що було б, якби ми затримались хоча б на кілька хвилин, – говорить сержант Ігор Ігнатюк.

Через кілька місяців після того пам'ятного відрядження сержанта Ігнатюка демобілізували. Повертаючись до цивільного життя у той час як ворог продовжує топтати рідну землю, чоловік не схотів, тож вирішив все ж таки спробувати себе в ролі гвардійця.

Наразі Ігор продовжує служити в лавах Національної гвардії. Він вже не раз виконував службово-бойові завдання у зоні проведення АТО в складі роти оперативного призначення та буде робити це, допоки над усім Донбасом не замаюріє український прапор.

Старший лейтенант Іван ПАЛЬОШКА,
фото з особистих архівів гвардійців

У ПОТРІБНОМУ МІСЦІ, В ПОТРІБНИЙ ЧАС

КИЇВ. В суботу 4 лютого, близько 16.00, біля станції метро «Видубичі» у громадянина стався епілептичний припадок. На щастя, якраз у той момент поруч виявились військовослужбовці 1-ї Президентської бригади оперативного призначення імені гетьмана Петра Дорошенка НГУ. Коли бійці

Солдат В'ячеслав Христюк

почули жіночий крик: «Людині погано!», то одразу побігли на допомогу. Навколо чоловіка, який лежав на землі без свідомості зібралось чимало людей, але ніхто нічого не робив.

У складі наряду був водій-санітар солдат В'ячеслав Христюк. Гвардієць зрозумів, що у громадянина внаслідок нападу запав язик і самостійно дихати він уже не міг. Солдат розкрив щелепи хворого, дістав язик і, зрозумівши, що дихання відновилося, дочекався кінця припадку. Незабаром громадянин прийшов до тями, утім, військовослужбовці не відходили від нього, доки не приїхала карета «швидкої допомоги».

За словами В'ячеслава, те, що він опинився саме в цьому місці і в цей час, можна вважати щасливою випадковістю. Наряд зробив зупинку саме тут, щоб іще раз перевірити документацію та передивитися маршрут патрулювання. Також хлопець зауважує, що вже не вперше надає допомогу саме при епілептичному нападі – зовсім нещодавно на змаганнях з рукопашного бою в результаті удару в одного з учасників стався схожий приступ. За професіоналізм, виявлений під час порятунку людини, солдат В'ячеслав Христюк був заохочений короткостроковою відпусткою.

Відділ інформації та комунікації Північного ОТО,
фото Володимира ЗАРУБИ

НОВИЙ РІК – НОВІ ЗАТРИМАННЯ...

ПОЛТАВА. Апеляційний суд Полтавської області, який воїни місцевого батальйону НГУ нещодавно взяли під охорону, ділиться на дві палати: цивільну та кримінальну. В кожній з них щоденно проходить чимало засідань, тож військовим правоохоронцям потрібно пильнувати щохвилини.

29 січня на службу заступили гвардійці-контрактники старший солдат Юрій Мись та солдат Ігор Кащук. За кілька годин вони встигли перевірити понад два десятка людей. Весь цей час металодетектор, яким оснащений пост, не видав ані звуку – усі відвідувачі чемно викладали металеві предмети на спеціальне місце, щоб не викликати до себе підозру та економити свій час.

Близько 11.00 до приміщення цивільної палати суду зайшов громадянин, який поспішав на судове засідання. Коли він швидко промчав через турнікет, прозвучав сигнал. Юрій запитав, чи не має той зброї, чи інших заборонених предметів, на що отримав чітку відповідь: «Ні!». За плечима у чоловіка був рюкзак, відкрити який він спершу відмовився навідріз. Та зрозумівши, що нічого не вдієш, все-таки виконав прохання старшого наряду. Вміст рюкзака виявився дивний – серед столових приборів, які незрозуміло чому чоловік узяв із собою в суд, був ретельно захований ніж-«метелик». Так і не дочекавшись від громадянина будь-яких пояснень, гвардійці передали його працівникам поліції.

А через два тижні у тому ж таки Апеляційному суді стався схожий інцидент – якийсь чоловік намагався пройти до кримінальної палати, аж тут пролунав сигнал металодетектора. Контрактники старший солдат Роман Данілевський та солдат Іван Іванов попросили громадянина показати вміст його кишень. Чоловік не сперечався – дістав із правої кишені куртки жменю дрібничок та висипав їх на стіл, серед цього різноманіття були й кілька монет, на які, вочевидь, спрацював детектор. Не встигли гвардійці попросити його пройти ще раз, як громадянин вхопив потертий згорток паперу і почав ховати його в рукаві – напевно, сподівався, що ніхто не помітить. Та марно – пильні гвардійці вилучили згорток, в якому виявилась заборонена речовина рослинного походження.

Капітан Сергій МАЛКОВ,
фото автора

УПІЙМАЛИ НА ГАРЯЧОМУ

СЛОВ'ЯНСЬК.

Щойно вийшовши у звільнення, строковики слов'янського полку НГУ солдати Владислав Василенко, Данило Колесник та Євгеній Кравчук першим ділом направилися до банкомата – зняти грошей, аби купити чогось смачненького. Та по дорозі до банківського відділення почули крики – виявилось, що про допомогу благала літня жінка. Коли гвардійці підбігли до неї, громадянка поскаржилася, що якийсь негідник поцупив у неї гаманець і вказала напрямок, куди він побіг. Солдати наздогнали крадія за кілька хвилин і передали його співробітникам поліції.

Через деякий час солдати цього ж слов'янського полку затримали чоловіка з ножом. Цього разу строковики Станіслав Молчанов, Микола Дорош та Михайло Чикут несли службу спільно із працівниками поліції. Рухаючись

визначеним маршрутом, вони звернули увагу на чоловіка, який побачивши людей у формі, почав задкувати та усіляко намагався уникнути зустрічі з ними. Начальник патруля прийняв рішення перевірити документи цього громадянина та провести огляд його речей. Наблизившись, правоохоронці помітили, що з-під куртки чоловіка виглядає ніж, схожий на мачете, довжиною близько 25 сантиметрів. Коли правоохоронці запитали навіщо йому цей тесак, громадянин став розповідати, що він щойно його купив. Проте через кілька хвилин лунала вже інша історія, буцімто ніж цей він знайшов. Підозрілого громадянина доставили до міського відділу поліції, де виявилось, що раніше він уже мав проблеми із Законом, а вилучений предмет відправили на експертизу.

Старший солдат Микола Матвієнко і Ароном

А наприкінці місяця відзначився кінолог слов'янського полку НГУ старший солдат Микола Матвієнко, який разом із своїм підопічним службовим собакою Ароном ніс службу у складі спільного наряду. Патрулюючи місто, правоохоронці отримали повідомлення від місцевих мешканців про якихось підозрілих осіб у недобудові на вулиці Центральній. Оперативно відреагувавши на інформацію, наряд та оперативно-слідча група провели огляд будівлі, у результаті якого знайшли 30 набойів калібру 5,45 мм до автомата Калашникова.

За даним фактом відкрито кримінальне провадження за ст. 263 ч.1 Кримінального кодексу України «Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами».

Молодший сержант Сергій МОЛОТКОВ, фото автора

ЗАРАДИ ЧАРКИ ГОТОВІ НА ВСЕ

ЗАПОРІЖЖЯ.

Одного вечора, під час виконання службових обов'язків з охорони громадського порядку, військовий наряд на автомобілі помітив жінку, яка стояла на узбіччі і жестами намагалася привернути увагу правоохоронців. Водій, старший сержант Вадим Красніков негайно зупинив машину. Як виявилось, громадянка була стривожена не на жарт. Вона вказала на двох чоловіків, які йшли вулицею, і повідомила, що працює касиром у нічному кафе. Ці двоє, уже добряче напідпитку, ввалилися у її заклад і, погрожуючи предметом, схожим на гранату, вимагали налити їм горілки «за рахунок закладу». Жінці не лишалося нічого іншого, як підкоритися, тож хлопці випили і залишили кафе, проте невідомо, яких лих вони могли накоїти...

Начальником військового наряду старшим солдатом Андрієм Черновим було прийняте рішення про затримання даних осіб.

Зважаючи на небезпеку, яку становили правопорушники, гвардієць попередив про ситуацію нарядом на сусідніх маршрутах. Утім, знешкодити обох п'яничок вдалося доволі просто – через кілька хвилин старший солдат Чернов разом зі своїм підлеглим солдатом Євгеном Царьковим вже проводили поверховий огляд затриманих. І дійсно, в одного із чоловіків у кишені куртки було виявлено бойову гранату Ф-1 із вкрученим

запалом. На місце події гвардійці викликали слідчо-оперативну групу Національної поліції.

Зазначимо, що старшому солдату Чернову та старшому сержанту Краснікову останнім часом «щастить» на подібні інциденти – кілька місяців тому відважні гвардійці теж знешкодили зловмисника із гранатою.

Лейтенант Михайло КОНДИРА, фото автора

ПЕРЕМАГАТИ – З ТУРБОТОЮ І ДОБРОТОЮ

Здавна повелося, що війни ведуть солдати, а від їх наслідків найбільше страждають цивільні. Але часи змінилися, і нині люди у погонах не лише воюють, а й допомагають мирному населенню на територіях збройних конфліктів. В арміях країн-членів НАТО це завдання покладено на органи цивільно-військового співробітництва (Civil-Military Cooperation, скорочено – CIMIC). З початком неоголошеної війни на Донбасі такі підрозділи були створені у Збройних Силах України, а минулого року – і у складі Національної гвардії України.

«МІСТОК» МІЖ ВІЙСЬКОВИМИ І ЦИВІЛЬНИМИ

Розвиток цивільно-військового співробітництва припав на дев'яності роки минулого століття, коли спалахнули одразу кілька масштабних між-етнічних конфліктів на території колишньої Югославії. Саме тоді миротворці зробили висновок, що для успішнішого проведення операцій необхідно не лише застосовувати військову силу, але й заручитися підтримкою населення. А як досягти цього? Звісно ж, реальними справами! Наприклад, надати місцевим жителям можливість отримувати медичну допомогу у польових медпунктах, чи залучати міжнародні організації до відновлення зруйнованої інфраструктури. Робота офіцерів CIMIC настільки себе виправдала, що наразі, як йдеться у відповідній Доктрині НАТО 2003 року, без «координації і взаємодії між командуванням та цивільними учасниками конфлікту (населенням зони конфлікту, органами влади, міжнародними, національними і неурядовими організаціями та агенціями) з метою за-

безпечення виконання силами поставлених завдань», неможливо уявити жодної операції під егідою НАТО, ООН чи ЄС.

В Україні до 2014 року такого поняття як цивільно-військове співробітництво із зрозумілих причин не існувало. Кардинально змінило ситуацію російське вторгнення на Донбас. На звільнених в ході антитерористичної операції територіях часто виникала проблема із владою на місцях – її або не було взагалі, або ж вона виявлялась дискредитованою. Окрім того, чимало населених пунктів опинилися на порозі гуманітарної катастрофи. В таких умовах армія залишалася чи єдиною реальною силою, що могла виправити ситуацію. Проте для ефективної допомоги громадянам необхідна була структура, яка б координувала цю діяльність. Таким «містком» між військовослужбовцями та населенням стали позаштатні групи цивільно-військового співробітництва.

Уже в перші місяці неоголошеної війни на Донбасі постала нагальна проблема пошуку та ексгумації загиблих українських захисників, у тому числі на

непідконтрольній Україні території, це завдання також лягло на військовослужбовців груп цивільно-військового співробітництва. На початку вересня 2014 року вони разом із працівниками Національного військово-історичного музею, представниками громадських і волонтерських організацій створили гуманітарний проект «Евакуація-200». В рамках цієї без перебільшення важливої для всього українського суспільства діяльності проводиться не лише пошук та повернення тіл загиблих із зони проведення АТО. Пошуковці також сприяють організації вшанування полеглих, допомагають їхнім сім'ям в реалізації права на соціальний захист від держави, здійснюють пошук інших безвісти зниклих осіб та збирають інформацію про людей, які незаконно утримуються представниками незаконних збройних формувань.

Вже через рік в Збройних Силах України було створено Управління цивільно-військового співробітництва. Розпочалося впровадження системи CIMIC, яка б відповідала стандартам Північноатлантичного Альянсу. Для цього на базі Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського було відкрито курси цивільно-військового співробітництва. Наставниками для українських військових стали представники Об'єднаного командування сил НАТО, що у місті Брюсселі (Бельгія), армійських центрів підвищення кваліфікації з ФРН, США та Італії, Служби безпеки та Міністерства внутрішніх справ України, а також вітчизняні інструктори-волонтери.

Таким чином, весь персонал груп цивільно-військового співробітництва, котрі працюють в районі АТО, має пройти відповідну підготовку. Військовослужбовці вивчають керівні документи, що регламентують їхню роботу, знайомляться з порядком ексгумації та евакуації тіл загиблих, розглядають питання координації груп CIMIC з місцевою владою, міжнародними та вітчизняними громад-

Позаштатні групи ЦВС ЗСУ почали працювати вже в перші місяці збройного конфлікту на Донбасі. Згодом їхню діяльність було регламентовано на рівні Міноборони. З 2017 року група ЦВС діє в НГУ

ськими організаціями, оволодівають знаннями з конфліктології та практичними навичками психологічної допомоги та самопомоги в кризовій ситуації.

До речі, представники CIMIC, як і всі військовослужбовці в зоні бойових дій, мають при собі зброю. Але існують певні нюанси щодо поводження із нею. Наприклад, її не слід демонструвати під час спілкування із цивільними, які перебувають у збудженому стані. Краще залишити, наприклад, в автомобілі, аби не провокувати зайву агресію. Це ж правило діє і під час відвідин навчальних і лікувальних закладів. Основним же завданням фахівців CIMIC в зоні АТО є надання допомоги населенню у вирішенні проблемних питань життєдіяльності. Саме завдяки добрим справам і турботливому ставленню до громадян досягається їхня головна мета – формування у жителів Донбасу позитивної думки щодо українських військових.

РОБОТА, ЯКА ГРУНТУЄТЬСЯ НА ДОВІРІ

Відповідну підготовку проходять і офіцери групи цивільно-військового співробітництва Іміджево-видавничого центру Національної гвардії України, яку було створено у квітні 2017 року. До речі, поточного року в Національному університеті оборони України заплановано чотири курси занять для військовослужбовців, які зможуть діяти у складі груп цивільно-військового співробітництва, – серед їхніх слухачів будуть і гвардійці. Перші 20 офіцерів НГУ з різних регіонів України вже отримали сертифікати CIMIC міжнародного зразка за підсумками першого із зазначених курсів, що пройшов у лютому поточного року.

З жовтня минулого року двоє представників гвардійської групи CIMIC, старший лейтенант Олександр Ліненко та лейтенант Сергій Лещенко протягом трьох місяців працювали пліч-о-пліч з колегами-армійцями у складі групи цивільно-військового співробітництва «Бахмут». З її керівником, підполковником Юрієм Соколовським, вдалося поспілкуватися кореспонденту нашого видання під час відраджень у зоні проведення АТО.

– Щодня з різноманітними питаннями до нас звертаються військові, представники місцевої влади, підприємці, фермери, пересічні громадяни. Ми постійно відвідуємо різні населені пункти і скрізь залишаємо людям номери своїх телефонів. Особисто мій часом дзвонить безупинно, – розповідає підполковник Соколовський.

Проблеми офіцерам групи цивільно-військового співробітництва доводиться вирішувати будь-які. Приміром, незабаром розпочнуться посівні роботи. Перш ніж вирушати на поля, селянам потрібно визначитися, де можна обробляти землю, а де вона замінована. У такому випадку голова райдержадміністрації скликає спеціальну нараду за участі керівників сільськогосподарських підприємств та фермерських господарств, на яку запрошують і представника CIMIC. Йому нада-

Офіцери груп цивільно-військового співробітництва доставляють гуманітарні вантажі в населені пункти «сірої зони»

ють мапи, де керівництво штабу угруповання АТО позначає, де дозволено сіяти, а де – ні. Також фермери звертаються до CIMIC з проханням допомогти їм отримати дозвіл на обробіток землі поряд із лінією оборони. Заборонити можуть не лише через замінування, а й із міркувань безпеки, адже зелені насадження можуть обмежувати огляд особовому складу. Компроміс у такого випадку краще шукати із командиром ВОПу – наприклад, замість високорослої кукурудзи чи соняшника посіяти пшеницю або сою. В результаті задоволеними залишаються обидві сторони – і поле не гуляє, і рослинисть бійцям на позиціях не заважає.

– Буває, що дзвонять і обурено кажуть: «Тут ваші військові риють на моєму полі!». Доводиться виїздити на місце і розбиратися що за «ваші», чи є у них дозвіл на проведення робіт, пояснювати селянам необхідність будівництва оборонної лінії, – ділиться підполковник Соколовський.

Час від часу військовослужбовцям CIMIC доводиться врегульовувати подібні непорозуміння. Наприклад, наприкінці минулого року наші війська зайняли населений пункт Новотроїцьке, який раніше перебував у «сірій зоні». Але місцеві жителі перекрили дорогу з вимогою... залишити село. Варто зазначити, подібні ситуації виникають в зоні АТО з самого початку бойових дій. Зазвичай такі протестувальники – не прибічники сепаратистів (хоча, звісно, трапляються й такі), а просто налякані люди, яких можна зрозуміти. Вони бояться, що через наявність у селі наших військ їх будуть обстрілювати бойовики. Напруження, як в багатьох схожих випадках, допомогли зняти військовослужбовці ЦВС. Вони знайшли спільну мову з селянами і пояснили, що українські позиції будуть поза межами населеного пункту і пообіцяли місцевим мешканцям всебічну підтримку і допомогу.

– Після того як конфлікт був вичерпаний, люди нас обступили з усіх боків. Кожен хотів поділитися своїми негараздами. Ми обрали найактивнішого серед них, якому я залишив номер свого телефону, аби він «сигналізував» у разі виникнення якихось проблем у нього чи

його односельчан. Процалися вже доволі доброзичливо, – пригадує підполковник Соколовський. – Це наша звична практика, адже, як правило, в «сірій зоні» немає адміністрації. Тож або люди самі обирають собі владу, або представники груп цивільно-військового співробітництва призначають «активіста», зазвичай проукраїнські налаштованого, котрий тримає з нами зв'язок.

ОДНОСТРОЇ РІЗНІ – МЕТА ОДНА

Життю мешканців населених пунктів «сірої зони», а це переважно люди літнього віку, які не мають можливості виїхати на мирну територію, не позаздриш. Тут немає до кого звернутися зі звичайними побутовими проблемами – полагодити пошкоджену лінію електропередач, викликати «швидку», нерідко проблематично навіть купити продукти. І часом спеціалісти CIMIC стають єдиними, хто здатний хоч якось полегшити будні заручників неоголошеної війни. Військовослужбовці підтримують тісні зв'язки із вітчизняними та міжнародними благодійними організаціями. Вони визначають потреби людей, а потім допомагають волонтерам доставляти «гуманітарку» до адресатів. Якщо ж місцевість неспокойна, відвозять самі.

Наприклад, за домовленістю з мером Бахмута одна із груп цивільно-військового співробітництва двічі на тиждень отримує на місцевому хлібозаводі близько ста буханок хліба. Його доставляють у села Жованку і Бахмутку, що регулярно потерпають від обстрілів сепаратистів. Бере персонал груп CIMIC участь і у відновленні інфраструктури регіону, яка зазнала пошкоджень внаслідок артилерійських обстрілів. Так, свого часу завдяки групі «Бахмут» були відремонтовані школа, дитячий садок та амбулаторія в селищі міського типу Луганському. Будівельні матеріали на прохання військовослужбовців виділив один з благодійних фондів. А роботи із перекриття дахів і встановлення вікон виконали бійці інженерних підрозділів ЗСУ.

З місцевою владою групу ЦВС «Бахмут» пов'язують дружні стосунки. Якось міський

Військовослужбовці ЦВС НГУ в гостях у вихованців Луганського обласного будинку дитини №2, евакуйованого до Сєвєродонецька

голова поскаржився підполковнику Соколовському на те, що у громадських місцях нерідко вештаються нетверезі люди у військовій формі, що поводяться неадекватно. Було вирішено запросити усіх підприємців міста, які торгують спиртним, на імпровізовану нараду за участю представників поліції і домовитися не відпускати людям в одностроях алкогольні напої. При цьому населення попередили, що персонал CIMIC спільно із поліцією бере ситуацію під контроль. Після цього ганебних вчинків поменшало в рази.

– Я часом сам собі задаю питання – а от якби нас не було, хто б цим усім займався? – розмірковує підполковник Соколовський. – Не хочу хвалитися, але коли ми приїздимо в якийсь постражданий від війни населений пункт і розповідаємо, яку конкретно допомогу можемо надати, то люди надякуватись не можуть. Кажуть: слава Богу, що ви такі є. Повірте, такі слова дорогого варті! Чим більше ми робимо, тим більше про нас дізнаються, зростає наша затребу-

ваність. Наразі по всій зоні АТО працює близько 120 військовослужбовців CIMIC, але їх не вистачає. В зв'язку з тим, що під контроль української сторони повертаються чергові населені пункти, навантаження на наш персонал продовжує зростати. Тож ми були вдячні колегам з Національної гвардії, які протягом трьох місяців працювали разом із нами.

За словами керівника групи ЦВС «Бахмут», офіцерів групи цивільно-військового співробітництва НГУ залучали до всіх виїздів, у тому числі й до небезпечної «сірої зони». Зі своїми обов'язками, як відзначив підполковник Соколовський, старший лейтенант Ліненко та лейтенант Лещенко справлялися не гірше за його підлеглих. А деякі напрямки, як наприклад, проведення заходів військово-патріотичного виховання у навчальних закладах, довіряли переважно саме їм.

Утім, діяльність гвардійського CIMIC не обмежується тільки співпрацею з колегами із ЗСУ. Протягом минулого року офіцери відділу інформаційної підтрим-

ки ІВЦ НГУ, до складу якого входить група цивільно-військового співробітництва, активно працювали не тільки на Сході, а й на мирній території. Вони організували десятки іміджевих та просвітницьких заходів, а також ряд гуманітарних акцій. Найбільш масштабною із них стала благодійна акція під назвою «Гвардійська родина – тобі, Україно!» (репортаж про її перебіг опублікований у попередньому номері нашого видання). Нагадаємо, що в рамках цієї акції гвардійцям вдалося зібрати і передати дітям, котрі мешкають у зоні проведення АТО, понад 15 тонн гуманітарного вантажу.

– Хоча ми працюємо лише рік і у нас не такі широкі можливості як, скажімо, у колег зі Збройних Сил, я вважаю, нам вдалося зробити немало, – переконаний начальник відділу інформаційної підтримки ІВЦ НГУ полковник Віктор Голумбівський. – В поточному році плануємо продовжити вже започатковані гуманітарні акції, та організувати нові. Для більш плідної праці планується внести зміни до нормативно-правової бази НГУ щодо цивільно-військового співробітництва. Також у нас в планах – створення методичного посібника з організації служби цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України та розробка власного курсу підготовки персоналу CIMIC за прикладом армійського. Попереду ще багато роботи, але ми не збираємося зупинятися на досягнутому. Адже цивільно-військове співробітництво – це той перспективний напрямок, який вносить значну лепту у підтримання позитивного іміджу Національної гвардії України та наближає НГУ до стандартів провідних військових формувань світу.

**Майор Олександр ЗАГОРОДНИЙ,
фото автора та з архіву групи цивільно-військового співробітництва ІВЦ НГУ**

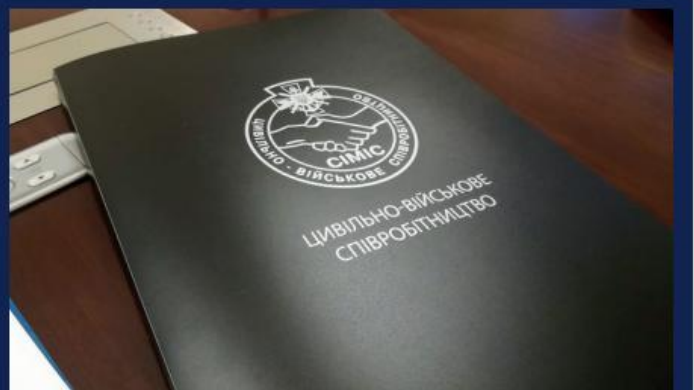
ДО РЕЧІ

Представники НГУ долучилися до обговорення законопроекту щодо цивільно-військового співробітництва в Україні

9 лютого у конференц-залі Верховної Ради України відбувся круглий стіл на тему: «Актуальні законодавчі ініціативи для підвищення обороноздатності країни. Співпраця влади та громадськості».

У заході взяли участь народні депутати України, представники Міністерства оборони, Генерального штабу Збройних Сил України, Національної гвардії України, лідери громадських організацій та волонтерських фондів. Обговорювалися законодавчі ініціативи, які мають на меті підвищення обороноздатності країни. Зокрема, посилення соціального захисту військовослужбовців, впровадження та розвиток цивільно-військового співробітництва у Збройних Силах України та Національній гвардії України, питання гуманітарного розмінування тощо.

У ході обговорення законодавчих ініціатив начальник управління цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України полковник Олексій Ноздрачов презентував проєкт змін до Законів України «Про Збройні Сили України» та «Про оборону України» щодо впровадження цивільно-військового співробітництва у Збройних Силах, інших військових формуваннях та правоохоронних органах України.

Про розвиток цивільно-військового співробітництва в Національній гвардії України присутнім повідомив начальник відділу інформаційної підтримки Іміджево-видавничого центру НГУ полковник Віктор Голумбівський

– Наші здобутки були високо оцінені усіма учасниками круглого столу. Приємно відзначити той факт, що співпраця зі Збройними Силами України, цивільним сектором, громадськими та волонтерськими організаціями сприяє покращенню не тільки іміджу Національної гвардії України, але й надає можливість практично впроваджувати нові проєкти та допомагати громадянам України, – зазначив він за підсумками проведеного заходу.

ПОСЛІДОВНИКИ СВЯТОГО МАРТИНА

Минулого року командування Національної гвардії України офіційно оголосило про введення у частинах НГУ штатних посад військових капеланів. Нагадаємо, що наразі таких посад в Нацгвардії 44, причому на такий крок наше відомство зважилось першим серед усіх вітчизняних силових структур.

Насправді ж, священики у солдатських лавах – не таке вже й рідкісне явище. З перших років становлення Збройних Сил незалежної України душпастирську роботу у підрозділах проводили представники різних релігійних конфесій, як-то кажуть, на громадських засадах. А в іноземних арміях капеланами тим паче нікого не здивуєш – у деяких країнах ця професія існує вже не одну сотню років. Власне, про історію та сучасність світового капеланства, й піде мова далі.

ВІД РИМСЬКОЇ ІМПЕРІЇ ДО ЖЕНЕВСЬКИХ КОНВЕНЦІЙ

Здається, важко уявити дві настільки протилежні сфери діяльності як військова служба і релігія. Утім, очевидно, що навіть у прадавні часи пліч-о-пліч із воїнами у походи вирушали і служителі культу – аби надихати військо на ратні звершення. Минули тисячоліття. І війни вже зовсім інші, і зброя, і однострої бійців, а ось потреба в духовному окормленні людей у погонах нікуди не зникла. Причому, найгостріше вона відчувається саме в період ведення інтенсивних бойових дій, коли навіть найсміливішим і найвитривалішим потрібна моральна підтримка і пастирське благословення.

Вважається, що капеланство у розумінні, наближеному до сучасного, виникло у 4 ст. н.е., у Римській імперії.

Християнство на той час поволі стало витіснити язичництво, у 324 р. н.е. Римську імперію очолив перший імператор-християнин Костянтин I Великий. Вже тоді у військових підрозділах починали функціонувати похідні церкви, де правили службу християнські священики.

Поява терміна «капелан» пов'язана із легендою про Мартина Турського – римського офіцера, який згодом став християнським священиком, шанованим за життя і канонізованим після смерті. Святий Мартин прагнув присвятити себе Богові ще підлітком, та місцевий священик йому відмовляв, побоюючись гнівливого батька хлопця. За часів служби у війську, що проходила на території сучасної Франції, в Галлії, не будучи навіть хрещеним, Мартин вів праведне життя, уникав спокус і піклу-

вався про слабших і безправних. Одного разу, побачивши жебрака, котрий не мав вбрання, аби прикритися від холоду, Мартин розірвав надвоє свій військовий плащ, «капу», і одну половину віддав жебракові. Цей жебрак явився йому уві сні в образі Ісуса Христа, після чого друга половина капи Мартина стала предметом вшанування серед військових. Для її збереження був створений похідний храм, який назвали «капелою», а священика, що служив у цьому храмі, почали називати «капеланусом».

Традиція ця знайшла поширення і в арміях інших держав. Так у війську Східно-Франкського королівства, що постало у IX ст. в Центральній Європі і було предтечею Священної Римської імперії і сучасної Німеччини, капелани служили абсолютно легітимно, хоча вже тоді вони не носили зброї і не брали безпосередньої участі у бойових діях. Цікаво, що офіційно цей принцип було прописано в міжнародному праві лише у 1977 році, у Першому додатковому протоколі до Женевських конвенцій про захист цивільного населення під час війни, ратифікованому пізніше й Україною. Таким чином, наші військові капелани, як і їхні зарубіжні колеги (а капеланські служби наразі функціонують у більшості військових формувань світу), мають статус некомбатантів. Тобто, вони хоч і входять до складу тих чи інших підрозділів, але займаються забезпеченням бойової діяльності особового складу і можуть застосовувати вогнепальну зброю лише в цілях самооборони. Окремо зазначено, що у випадку потрапляння в полон капелани мають право продовжувати своє служіння серед полонених.

Військовий капелан отець Олексій Торконяк відвідує позиції бійців 2-ї Галицької бригади НГУ в Луганській області

Військові капелани різних видів військ Збройних Сил Канади

У це непросто повірити, але у світі існують і мусульманські військові капелани – жінки. Ця, наприклад, служить на французькій військовій базі в Турі – місті, де жив сам святий Мартин

Перший лейтенант Бретт Кемпбелл – поки що єдиний буддистський капелан ВПС США

Майор Еммі Рау – католицький капелан Збройних Сил Нідерландів

Також юридичні засади діяльності військових капеланів регулюються принципами канонічного права. Це система релігійно-правових норм, що складає основу діючого церковного законодавства в Помісних православних, Римо-католицькій, давніх східних (докалхідонських) церквах. Взагалі, відповідно до офіційного правового визначення, капелан – «священик, якому доручено постійне пастирське піклування про певну спільноту чи особливу групу християн, що здійснюється згідно норм універсального і партикулярного права». Тобто, слід запам'ятати, що поняття «капелан» не обов'язково означає військового священика. У різних країнах, зокрема і в нашій, є капелани пенітенціарних установ, поліцейські, госпітальні та інші капелани.

Військові капелани різних країн активно співпрацюють між собою, діляться досвідом, проводять міжнародні зустрічі, здійснюють зарубіжні паломницькі поїздки. Щорічно з 1990 року з ініціативи Європейського командування Збройних Сил США проводиться наймасштабніший захід співробітництва у даній сфері – Міжнародна конференція головних військових капеланів. Спершу у ній брали участь представники армій країн-членів НАТО, згодом – колишніх країн-членів Організації Варшавського договору, а ще пізніше – країн Африки і Азії. Уже десять років поспіль до роботи конференції долучаються і священики, що опікуються українськими військовослужбовцями. Так, на початку лютого поточного року у столиці Фінляндії пройшла 29-та Міжнародна конференція головних військових капеланів. Українську делегацію очолив керівник Департаменту військового капеланства Патріаршої курії Української греко-католицької церкви владика Михаїл Колтун.

ХРИСТІЯНИ, МУСУЛЬМАНИ, ЮДЕЇ, БУДДИСТИ І НАВІТЬ АТЕЇСТИ

У Національній гвардії України духовним окормленням військовослужбовців наразі займаються священики трьох християнських конфесій – Української православної церкви Київського патріархату, Української греко-католицької церкви, Української автокефальної православної церкви.

У військових формуваннях зарубіжних держав служать капелани, що сповідують різні напрями християнства – католицизм, православ'я, протестантизм різних течій. Також досить часто зустрічаються капелани-юдеї, мусульмани і навіть (наприклад, у США) буддисти – чисельність духівників тих чи інших віроспо-

Американський юдейський капелан в Іраку

Французькі військові капелани – юдей, мусульманин і католик

2012 рік, Німеччина, перші багатонаціональні тактичні навчання військових капеланів. Представник Хорватії надає пастирську підтримку «пораненому» солдату.

Польський військовий капелан причащає солдата під час святої меси

відань залежить від того, наскільки їх праця затребувана в підрозділах. А у деяких країнах, наприклад, в Нідерландах і Бельгії, є військові капелани, які... не сповідують жодної релігії і взагалі не вважають себе віруючими. Це капелани, що будують свою діяльність на засадах філософії гуманізму, тобто, системи поглядів, яка проголошує людину, її право на щастя і розвиток всіх її позитивних рис найвищою цінністю. Капелани-гуманісти здійснюють духовну опіку над військовослужбовцями-атеїстами або над представниками різних віросповідань з позицій загальнолюдських цінностей. Цікаво, що в деяких країнах, наприклад, у Канаді, існують і капелани-жінки.

У Національній гвардії України посади капеланів, як і в деяких інших іноземних військових формуваннях – цивільні. Проте у багатьох арміях світу капелани або хоч і не мають відповідних військових звань, але обіймають посади, прирівняні до офіцерських (наприклад, заступник командира полку чи батальйону), або служать, як і решта офіцерів, і носять такі самі погони – що, правда, замість емблем родів військ їх односторонь прикрашають відповідні релігійні символи.

Чи дійсно варто одягати погони на служителів Божих? Самі капелани приводять різні аргументи як на користь цього принципу, так і проти нього.

– Ми обіймаємо офіцерські посади, але не маємо військових звань. Набагато простіше розмовляти із солдатом чи генералом, будучи лише капеланом, ніж офіцером, – зазначає Іон Ілінка, військовий священик з департаменту релігійного забезпечення Міністерства національної оборони Румунії

– Американські військові капелани мають звання, особисто я – полковник, – каже начальник капеланської служби ВПС США полковник Джордж Юстра. – Відповідно до кар'єрного зросту відбувається і підвищення у званні. Чим нижча твоя посада, тим більший обсяг релігійної роботи ти виконуєш, включаючи відправлення релігійних обрядів, церковні служби, душпастирські бесіди. З кожним підвищенням в чині ти все більше здобуваєш якості «стратегічного радника», адже працюєш з офіцерами вищого рангу.

Дуже важливим аспектом професійної діяльності будь-якого сучасного капелана є терпимість і доброзичливе ставлення до колег і особового складу, що представляють іншу релігійну конфесію чи течію. У сучасному глобалізованому світі неможливо побудувати жоден діалог без толерантності і розуміння потреб інших людей. Із цим твердженням згодний головний імам Збройних сил Боснії і Герцеговини Несиб Хаджич:

– Будучи імамом, я не стану розповідати представнику будь-якої іншої релігії про переваги ісламу. Замість цього я намагатимусь допомогти йому, чим

зможу. Найголовніше – це спілкування і терпимість до релігійних відмінностей. Так, наприклад, я завжди організовую свято з нагоди закінчення нашого священного місяця Рамадан, на яке також запрошую хорватів і сербів. В свою чергу, ми разом з ними відзначаємо їхні свята. Інший приклад: православні священики прочитали курс лекцій мусульманам про найважливіші аспекти православних церковних обрядів, аби ознайомити з ними представників іншої віри. А я прочитав лекцію про іслам в аудиторії, де не було жодного мусульманина.

У 2007 році, коли ми приступили до будівництва національної армії, дехто висловлював занепокоєння, що ми набираємо у військові люди, які до того воювали одне з одним. Однак сьогодні, в результаті десяти років напруженої праці, ми отримали воїстину дивовижний контингент. У нас не було жодних проблем на релігійному ґрунті. Так, наприклад, командири-мусульмани більш чуйно ставляться до військовослужбовців, що сповідують православ'я чи католицизм, а православні командири, навпаки, з більшою увагою підходять до мусульман, оскільки побоюються вчинити якось неправильно по відношенню до них. І це добре.

ЧЕТВЕРО БЕЗСМЕРТНИХ КАПЕЛАНІВ

Уживаються між собою представники різних релігій напроцуд добре, адже розуміють, що роблять важливу спільну справу. Яскравим прикладом тому є подвиг чотирьох капеланів, лейтенантів Армії США – священика методистської церкви Джорджа Фокса, католицького священика Джона Вашингтона, рабина Александра Гуда і протестантського священика Кларка Полінга, що служили на кораблі «Дорчестер». Це було колишне пасажирське судно, переобладнане у 1942 році у військовий транспорт. У лютому 1943 року «Дорчестер» у складі невеликого конвою прямував з Нью-Йорка до американської авіабази Нарсарсуак, розташованої на півдні Гренландії. Рейс добігав кінця, коли у ніч з 2 на 3 лютого, уже неподалік берегів Гренландії, корабель був торпедований німецьким підводним човном. «Дорчестер» швидко став тонути і пішов на дно вже через 20 хвилин. Оскільки на борту корабля було близько 900 людей, паніки було не уникнути.

«Безсмертні капелани» – лейтенанти Армії США А. Гуд, Д.Фокс, К.Полінг і Д.Вашингтон

Корабель уже почав кренитися на бік, коли на слизькій палубі з'явилися капелани і взяли на себе керівництво рятувальною операцією. Люди тіснилися біля переповнених шлюпок, намагаючись забратись усередину. Відчинивши двері складу, капелани стали роздавати бійцям жилети, вмовляючи їх стрибати у воду. Коли молодший офіцер Джон Махоні хотів повернути ребе Гуду позичені у нього рукавиці, той відповів: «Не треба. У мене є інші». Тільки пізніше Махоні, який вижив у числі 230 щасливчиків (їх встигли підібрати катери Берегової охорони США, які супроводжували конвою), зрозумів: рабин уже тоді знав, що не виживе і наостанок просто подарував йому рукавиці. Було зрозуміло, що на всіх жилетів і місць у шлюпках не вистачить. Про те, щоби протриматись без жилета в крижаній воді до того часу, як підійдуть інші кораблі конвою, не могло бути й мови. Таким чином, капелани Фокс, Вашингтон, Гуд і Полінг зробили для збереження життя своїх підопічних все, що могли, віддавши їм навіть власні жилети, і гідно зустріли свою загибель. Очевидці згадували, що в свої останні хвилини капелани, узявшись за руки, вголос молилися англійською, латиною і давньоєврейською, а навколо них скупчилися нещасні, які йшли на дно разом із «Дорчестером», у тому числі, і капітан корабля.

Подвиг військових священиків, які в прямому сенсі слова, «положили душу свою за други своя», був по заслугах відзначений американським урядом і суспільством. В 1944 році капелани були посмертно відзначені хрестом «За видатні заслуги» – другою за старшинством військовою нагородою США, а в 1960 році Конгресом США було засновано «Медаль чотирьох капеланів». Цей акт самопожертви чотирьох військових священиків став важливим лейтмотивом в американській культурі, який і досі надихає письменників, поетів і художників. День чотирьох капеланів в США відзначають щороку 3 лютого.

Підполковник Валерія АГІБАЛОВА

ІДЕАЛЬНА ФОРМУЛА

Майже у кожного з нас є хобі, яке приносить задоволення та допомагає відпочити душею. І добре, якщо вдається регулярно займатися улюбленою справою, приділяючи їй дорожочинний час, якого іноді так бракує. 24-річний сержант Андрій Захарчук, що служить у чернівецькому підрозділі івано-франківського полку НГУ знайшов ідеальну формулу поєднання щоденної ратної праці та свого захоплення – спорту.

Родом Андрій з селища міського типу Кострижівки Чернівецької області, та коли хлопчику було два роки, сім'я переїхала до обласного центру. Коли Андрій навчався у восьмому класі, в його школі відкрилася секція панкратіону від міського клубу «Централ». Панкратіон – це давньогрецьке бойове мистецтво, що поєднує в собі елементи боротьби та кулачного бою. А зазначений клуб є відомою на всю країну кузницею чемпіонів. Очолує його заслужений тренер України Петро Горюк, який виховав багато переможців та призерів національних, континентальних та світових першостей з різних видів єдиноборств.

Спочатку в секцію записалися чимало школярів, серед яких була старша сестра Андрія, Ірина. Дівчина із захватом розповідала про свої тренування, чим дуже зацікавила брата. Андрій теж став відвідувати секцію, і після року тренувань дебютував на місцевих змаганнях. Перший свій бій Захарчук пам'ятає добре. І хоча тоді він програв більш досвідченому супернику, та не занепавав духом. У 2008 році на чемпіонаті області з панкратіону йому випала нагода протистояти призеру чемпіонату України. Протриматися до кінця третього раунду юнакові вдалося, та кількість балів за суддівськими підрахунками у нього була значно меншою. Після цієї поразки очі в Андрія запалали ще яскравіше. Йому хотілося тренуватися більше, щоб наступного разу неодмінно перемогти.

Згодом, у 2009 році, уже будучи студентом Економіко-правничого інституту, Андрій здобув вагому перемогу, посівши третє місце на чемпіонаті України. Наступного року Захарчук виборов уже друге місце національної першості у старшій юнацькій групі, чим відкрив собі шлях на чемпіонат Європи, який відбувся у столиці Латвії Ризі. Там український спортсмен виборов третє місце, за що йому згодом присвоїли звання кандидата у майстри спорту.

– У юніорській віковій групі, в якій я почав змагатися після досягнення ві-

сімнадцятиріччя, виступати виявилось значно складніше, адже зросла конкуренція, та й рівень підготовки суперників став більш професійним. Потрібно було вносити зміни в систему тренувань, збільшувати кількість вправ на витривалість та техніку, – говорить Андрій Захарчук.

2011 року в житті Андрія відбулися кардинальні зміни. Навчання в його вузі не надавало права відстрочки від строкової служби. Тож коли юнакові прийшла повістка, він, як і годиться законслухняному

громадянину, прийшов до військкомату. Проте там хлопцеві запропонували одразу ж укласти контракт про проходження військової служби, і він погодився. Андрій перевівся на заочну форму навчання і став бійцем місцевої роти внутрішніх військ, пройшов підготовку в Навчальному центрі ВВ, був призначений на посаду командира відділення. Він швидко опанував спеціфіку служби у судових та планових вартах, та попри насичений щоденний графік продовжував займатися спортом. Перше місце на чемпіонаті України з панкратіону йому вдалося вибороти у 2012 році. Андрій Захарчук виявився кращим серед 20

спортсменів своєї вагової категорії, провівши чотири переможні бої і здобувши звання майстра спорту України.

Щодня після служби Андрій прямує до спортивного залу. Тренування спортсмена такого рівня триває як мінімум дві години. Спочатку розминка, потім слідує спеціальні вправи для вдосконалення техніки та відпрацювання нових прийомів, а останнім етапом є спаринг чи робота з грушею. У підрозділі чемпіона знають усі, адже він не раз представляв свій військовий колектив на різних спортивних змаганнях. Наприклад, 2016 року виборов «срібло» першості за кубок Президента України з рукопашного бою серед представників силових структур у ваговій категорії до 65 кг.

Виконував сержант Захарчук і бойові завдання у зоні проведення АТО. Нести службу на взводному опорному пункті поблизу смт Новоайдара Луганської області йому випало через кілька місяців після завершення зазначених змагань. Андрій із посмішкою згадує, що гвардійці дуже здивувалися, коли дізнались, що жити їм доведеться... в наметі посеред поля. Їм довелося добре постаратися, щоб замаскувати такий помітний об'єкт. Кілька днів довелося витратити і на обладнання секретів. Щовечора вдалині чулися звуки ворожої канонади. Два місяці служби пройшли у певному напруженні, проте додому хлопці повернулися живими і неушкодженими. В Андрія було не так уже й багато часу, аби підготуватися до змагань на кубок МВС з панкратіону, запланованих на квітень 2017 року, однак він все ж таки спромігся вибороти третє місце. Через певні обставини Андрій Захарчук уже два роки не брав участі в обласних та всеукраїнських першостях, проте гвардієць планує повернутися у великий спорт і цілком імовірно, головні перемоги сержанта Захарчука іще попереду.

Старший лейтенант Іван ПАЛЬОШКА,
фото з особистого архіву
сержанта Андрія ЗАХАРЧУКА

ВИЗНАЧЕНО КРАЩИХ САМБІСТІВ НГУ

У лютому в приміщенні столичного Центрального спортивного клубу ЗСУ пройшов чемпіонат Національної гвардії України з боротьби самбо.

Загалом у змаганнях взяли участь 107 гвардійців – з них 7 майстрів спорту міжнародного класу, 30 майстрів спорту та 50 кандидатів у майстри спорту України. У запеклих поєдинках, розподілившись за вісьмома ваговими категоріями, військовослужбовці змагались як в особистій першості (у двох групах: військовослужбовці оперативно-територіальних об'єднань, військових частин прямого підпорядкування та з охорони АЕС), так і в командній (у трьох групах: збірні ОТО, військові частини прямого підпорядкування, частини з охорони АЕС).

Чемпіонами в особистій першості стали: у ваговій категорії до 57 кг – солдат Анатолій Мендель (дніпровський полк з ОВДО) та солдат Дмитро Бакуєв (дніпровський конвойний батальйон); до 62 кг – старшина Віктор Брик (київська бригада з охорони дипломатичних представництв і консульських установ іноземних держав) та солдат Анатолій Ласкута (київська конвойна бригада); до 68 кг – старший сержант Валентин Копилов (батальйон з охорони ДСП «Чорнобильська АЕС») та молодший сержант Артем Фальківський (київська конвойна бригада); до 74 кг – молодший сержант Андрій Хащеватський (павлоградський полк з ОВДО) і солдат Дмитро Буділовський (хмельницький батальйон); до 82 кг – солдат Юрій Філоненко (гостомельська бригада оперативного призначення) та солдат Артем Харченко (Слобожанська бригада); до 90 кг – старший лейтенант Віталій Юрковець (гостомельська бригада оперативного призначення) і солдат Ігор Книш (львівський полк); до 100 кг – молодший лейтенант Олександр Артемюк (Гвардійська авіаційна база) та старший солдат Дмитро Бережний (київська конвойна бригада), понад 100 кг – прапорщик Віталій Свердликівський (батальйон НГУ з охорони Южно-Української АЕС) і старший сержант Раз-

мік Тоноян (1-ша Президентська бригада оперативного призначення імені гетьмана Петра Дорошенка).

Тим часом у командній першості призіві місця розподілились наступним чином. Серед військових частин з охорони АЕС перше місце виборола збірна команда окремого батальйону НГУ з охорони Южно-Української АЕС, друге місце – збірна команда окремого батальйону з охорони Хмельницької АЕС і третє місце – команда окремого батальйону НГУ з охорони ДСП «Чорнобильська АЕС». Серед частин прямого підпорядкування перше місце зайняла збірна команда Гвардійської авіаційної бази НГУ, друге місце – команда золочівського Навчального центру, третє місце – збірна гостомельської бригади оперативного призначення. Серед збірних команд оперативно-територіальних об'єднань почесне перше місце дісталось команді Північного ОТО, друге місце – збірній

Південного ОТО і третє місце – команді Західного ОТО НГУ.

За словами начальника відділу фізичної підготовки і спорту ГУ НГУ полковника Сергія Лещені, переможці чемпіонату увійшли до складу збірної команди Національної гвардії України і будуть відстоювати честь нашого військового формування на змаганнях серед усіх вітчизняних силових структур

**Лейтенант Олена ОНИЩЕНКО,
фото прес-служби НГУ**

НАЦІОНАЛЬНА ГВАРДІЯ
УКРАЇНИ

ДОЛЮ ЗНАЙШЛИ В АЛЬМА-МАТЕР

Закохатися та зустріти долю можна де завгодно – на вулиці, в гостях, в театрі, в інтернеті. А часом свою другу половинку знаходять серед колег, військових у тому числі. Сьогодні наша розповідь про закоханих серця, які відшукали одне одного в стінах Національної академії НГУ.

БОГДАН+ЄЛИЗАВЕТА

Спочатку вони були просто хорошими друзями, але згодом зрозуміли, що створені одне для одного і почали зустрічатися. На той час курсант Богдан Патрік вже закінчував навчання в Академії, тож розлука була неминучою.

Одягнувши після випуску лейтенантські погони, він продовжив службу в одній з частин Західного оперативно-територіального командування НГУ. Але для справжнього кохання немає перешкод і відстань навіть в сотні кілометрів не в змозі погасити його полум'я. Півтора року тривали їхні «стосунки на відстані» – півтора року нечастих, але ж таких жаданих зустрічей!

Згодом Ліза за прикладом коханого пов'язала своє життя з Національною гвардією України і вступила до Національної академії НГУ. З часом лейтенант Патрік зробив дівчині пропозицію і клопотав перед командуванням про переведення до Харкова, щоб бути поруч із Лізою. Вже зовсім скоро його бажання збулося – начальство пішло назустріч Богданові і щасливі закохані побралися в столиці Слобожанщини.

– Богдан завжди допомагає мені знайти вихід з будь-якої ситуації, поруч з ним відчуваю себе наче за кам'яною стіною. Він надіє мене розвиватися і бути в усьому кращою, – зізнається Єлизавета.

Для Богдана його дружина – насамперед, рідна душа.

– Вона у мене відважна, – з посмішкою говорить Богдан Патрік. – Не побоялася розлук, хоча й знала, що я військовий. А згодом і сама одягла однострій, не злякавшись випробувань. Вона та людина, заради якої хочеться долати всі вершини в житті і радувати її кожен день.

ДМИТРО+ТЕТЯНА

До певного часу життєві шляхи Дмитра і Тетяни Зубових перетиналися ледь не щодня, але вони навіть не знали про існування одне одного. Обоє родом з міста Суми, мали багато спільних знайомих, а познайомились під час навчального збору новоспечених курсантів і навіть стали одногрупниками.

Та минув рік, перш ніж вони зрозуміли що створені одне для одного. Торік їхні романтичні зустрічі, які розпочалися з випадкового побачення в рідних Сумах під час літньої відпустки, закінчилися весіллям.

– Знайти кохану людину, яка б змогла розділяти твої інтереси – дуже важко, тому я щаслива, що доля мене звела з Дімою. Я завжди відчуваю його підтримку, як вдома, так і в стінах Академії. Мій чоловік – це моє кохання, моя опора, мій друг. Він саме та людина, яку я безмежно кохаю, – з хвилюванням розповідає Тетяна.

Дмитро ж говорить, що він вивів для себе «формулу родинного щастя», яка полягає насамперед у взаєморозумінні.

– Я не втомлююсь говорити про те, як багато для мене значить дружина. У Тані справжній талант – в кожному моменті життя, хоч яким би воно було, знаходити щось позитивне. Будь-які труднощі для нас не страшні, коли ми разом! З нею я щасливий по-справжньому! – підтримує кохану Дмитро.

ДЕНИС + АНАСТАСІЯ

Їхня перша зустріч була випадковою і могла взагалі нічим не закінчитися, якби не одне «але».

– Вона виходила з канцелярії і просто мені посміхнулася. Проте в її посмішці було стільки добра, тепла і любові, що я буквально не міг відірвати від неї очей, – пригадує Денис Водовозов. – Я до того не вірив в кохання з першого погляду, а тут зрозумів, що воно існує!

Але перш ніж курсант-таки наважився познайомитися з дівчиною своєї мрії, минув час. Розпочалася історія їхнього вже спільного кохання з побачення на площі Свободи в день відкриття новорічної ялинки. Вже в травні Денис зробив коханій пропозицію руки та серця і через декілька місяців пара одружилася.

– Денис – це та людина, яка дозволяє мені впевнено дивитися в майбутнє. Моє кохання до нього безмежне, – ділиться Анастасія Водовозова, – я найщасливіша дружина найкращого чоловіка!

Не менш емоційно розповідає про свою кохану і Денис:

– Моя друга половинка дуже доброзичлива людина. Я дуже тішуся, що в мене є жінка, яка постійно дарує мені тепло, любов, підтримку і турботу. Хіба ще чогось треба для щасливого життя?

ДМИТРО+АНАСТАСІЯ

– Познайомилися ми в Академії, коли я була на першому курсі, а Діма на другому, – пригадує історію свого кохання курсант Анастасія Біляк.

Дмитра як сержанта часто призначали старшим серед курсантів під час різних урочистих заходів в Академії. От на одному із них вони вперше й зустрілися. Невимушена розмова переросла в дружбу, а дружба – в справжнісіньку любов.

Через два місяці молоді люди почали зустрічатися, і вже через півроку Дмитро запропонував Насті руку і серце. Як зізнається Анастасія, для неї це стало справжньою несподіванкою, але звісно ж вона погодилася, бо вже не уявляла свого життя без цього хлопця. Під час літньої відпустки вони познайомилися із батьками та друзями одне одного, а через рік одружилися.

– Ми дуже щасливі і вдячні долі, що звела нас у стінах Академії. Я на власному досвіді переконалася, що це добре, коли обоє в подружжі військові. Адже так нам набагато легше зрозуміти одне одного, – переконана Анастасія.

Погоджуються з нею і Дмитро:

– Зараз у нас одна спільна мета – закінчити Академію. А ще у нас спільне щастя – міцна і дружня сім'я.

СЕРГІЙ+ХРИСТИНА

– К олі я їхала поступати до Національної академії НГУ з рідного Івано-Франківська, навіть на думці не мала заводити якісь романтичні стосунки. Моєю метою були нові знання та вивчення іноземних мов. Завдань чимало, точно не до амурних справ буде, думала я, – з посмішкою зізнається курсант Христина Бойчук.

З четвертокурсником Сергієм Шульгою вони зустрілися вперше на навчальному зборі. Спочатку він здався дівчині дуже серйозним у порівнянні з іншими курсантами, що й не дивно, адже до Академії хлопець мав за плечима п'ять років військової служби. Їх зблизило бажання дружньої допомоги.

– Я страшенно мерзлячка, навіть влітку мерзну, тож вночі під час «кмб» дуже часто дрижаки хапали, – пригадує Христя. – Сергій про це дізнався і роздобув мені додаткову ковдру.

Іншого разу допоміг вивести плями від смоли з форми. А згодом настала черга Христі допомагати хлопцеві. Коли він поранив руки, вона віддала йому свій бинт. Після повернення в Харків Сергій з Христею продовжили спілкування, часто гуляли на вихідних і з часом дружба переросла у любов. Сергій зізнається, що зрозумів для себе одразу: Христина – дівчина його мрії.

– Нам комфортно удвох, у нас є взаєморозуміння і довіра. Чого ще можна бажати для двох закоханих сердець? – переконаний нині вже лейтенант Сергій Шульга.

Лейтенант Вікторія ПУДРОВСЬКА,
фото майора Олексій ЛЕБЕДЯ та капітана Павла ПОНОМАРЬОВА

КОЛИ НА ТВОЮ ЗЕМЛЮ ПРИЙШЛА ВІЙНА...

31 січня, у столичному кінотеатрі «Жовтень» відбулася презентація нового художнього фільму «Тримай біля серця». В епізодах стрічки знялися 19 бійців вінницького та калинівського полків Національної гвардії України.

У фільмі показано життя звичайної української родини на тлі неоголошеної війни. Сімейні проблеми, які згодом виникають майже у кожного подружжя, та загибель товариша на Донбасі змушують головного героя, капітана запасу Сергія Вітрука, замислитися над своїм життям.

Добре обдумавши та зваживши всі «за» і «проти», він вирішив відправитись добровольцем у зону бойових дій, щоб відстояти рідну землю та розібратися зі своїми думками. Під час прощання донька Марічка подарувала йому квітку чорнобривця і пошепки сказала: «Тримай її біля серця, тату». В одному з епізодів, коли клаптик папірця, в якому бережно схований сухоцвіт, випадає з рук героя і він нахилиється, аби його підібрати, над головою свистить ворожа куля... Так квітка, яка росте біля кожної сільської хатини і є українським народним символом, символом рідної домівки, де на тебе завжди чекають, врятувала Сергію життя. Потім Вітрук потрапить у полон до бойовиків, зустрінесться із однокласником та втече від сепаратистів – сумувати глядачеві під час перегляду явно не доведеться. Цікаво, що у створенні стрічки брали участь і діючі військовослужбовці, зокрема, нацгвардійці, тож фільм вийшов правдивий у деталях.

– Ми маємо сценарій, але в процесі зйомки дуже багато речей змінюємо. Отримуємо багато інформації від консультантів, від хлопців, які повернулися

з АТО, від воїнів, які бачили смерть. Ми до них дуже прислуховуємось, щоб ні в чому не набрехати. Звичайно, є певні кінематографічні правила, але, в будь-якому разі, ми маємо зробити так, щоб все було правдиво, – розповідав режисер Валерій Шалига під час роботи на знімальному майданчику.

Зазначимо, що в процесі створення фільму дещо змінилась навіть його назва! Так, спершу фільм називався «Тримай тебе біля серця», а потім назва скоротилась до теперішньої.

Зауважимо, що бойові сцени знімалися на полігоні дислокованого на Вінниччині полку оперативного призначення Національної гвардії України. З 32 знімальних днів половина проходила на території військових частин.

– Я вдячний командуванню Національної гвардії, яке надало нам дозвіл та можливість проводити зйомки на території частин НГУ. Військові нам дуже допомогли, – зазначив режисер у день прем'єри.

Поки що кінострічку вінницької кіностудії «SwitVideo Production» демонстрували лише в кінотеатрах Вінниці та Києва. Плануються покази в Тернополі, Житомирі, Львові та Чернігові. Продюсер фільму Василь Медяний зазначив,

що у проєкті є також і телевізійна версія, яка складається з чотирьох серій. Тож маємо надію, що можливість переглянути фільм буде у всіх охочих.

Кінострічки на тему військового конфлікту на Донбасі дуже потрібні саме зараз. Це можливість провести паралель між зацикненими на власних проблемах людьми, які не замислюються над тим, що в державі триває хоч і не оголошена, але війна, і тими, хто чекає рідних та близьких зі Сходу або сам воює там. Про таке важливо говорити, щоб дехто

з українців розплющив очі і зрозумів, що відбувається на нашій землі. І до речі, у стрічці це досить гарно показано, адже дружина головного героя, бізнесвумен Надія, відмовилася допомогти волонтерам, які збирали кошти на допомогу військовим, мовляв, нехай військові самі про себе дбають. Та все ж таки, після того як на Донбасі опинився її чоловік, Надія змінила свою думку, і сама зв'язалась із небайдужими українцями.

– Задоволення від перегляду фільму отримав колосальне. Сподіваюсь, він сподобається і українському глядачеві. До речі, я теж був консультантом, та навіть знявся в одному епізоді. Коли віддавав бойовий наказ перед камерою, трохи хвилювався, адже було таке відчуття, що ми справді зараз вирушаємо на Донбас, – ділиться емоціями заступник командира вінницького полку НГУ по роботі з особовим складом підполковник Віталій Шум.

Нагадаємо, що Національна гвардія України вже не вперше допомагає вітчизняним кінематографістам. Зокрема, військовослужбовці НГУ брали участь у створенні телесеріалу «Гвардія», «Гвардія-2», кінострічки «Крути 1918. Захист».

**Старший лейтенант Іван ПАЛЬОШКА,
фото автора та з архіву кіностудії
«SWITVIDEO PRODUCTION»**

ГВАРДІЯ ОЧИМА МОЛОДОГО ХУДОЖНИКА

Щороку строкову службу у лавах Національної гвардії України проходять тисячі юнаків. Хтось із них щойно закінчив школу, хтось коледж чи університет, а хтось уже навіть встиг попрацювати за спеціальністю. Утім, наразі їх об'єднує одне завдання – захист Батьківщини. Серед воїнів-строковиків чимало цікавих і творчих людей. Одним із них є Владислав Лобачов, який служить у харківській оперативній бригаді НГУ. Здатки художника проявились у нього ще у дитинстві, а згодом він здобув і фахову освіту.

Народився Владислав у місті Запоріжжі, тут він ходив у дитсадок, із якого щодня приносив мамі купу папірців, недбало вирваних то з альбому для малювання, то з зошита. На кожному з них красувалися його власні витвори мистецтва – принаймні, так тоді здавалося малюкові. Під час навчання у молодших класах Владислав продовжував малювати, його роботи завжди прикрашали шкільні виставки, а його улюбленим предметом, звісно, було образотворче мистецтво.

Після закінчення дев'ятого класу хлопець вступив на навчання до Запорізького електротехнічного коледжу за спеціальністю «художник-конструктор (дизайнер)». При цьому весь вільний час він віддавав своєму захопленню. Майстерність вдосконалював на практиці, малюючи портрети на замовлення – так хлопець заробив перші власні гроші. У своїй творчості Владислав намагається використовувати різні стилі. Буде це поп-арт, реалізм чи навіть декоративний стиль, зале-

жить від настрою художника та від завдання, яке він ставить перед собою, приступаючи до тієї чи іншої роботи.

На службу до Національної гвардії його призвали восени минулого року. Звісно, молодий митець не розраховував, що у війську буде можливість малювати досхочу, однак блокнот для начерків, олівці та фломастери все ж таки із собою прихопив. І йому нечасто, але все ж таки випадає час зайнятись своєю улюбленою справою. Владислав зізнається, що на строковій службі він хоче навчитися передусім дисципліні, адже йому, як і більшості творчих людей не завжди вдається розраховувати свій час правильно та з користю.

Після звільнення у запас Владислав Лобачов планує продовжити освіту, опанувавши фах художника-ілюстратора.

**Старший лейтенант
Іван ПАЛЬОШКА,
фото з архіву солдата
Владислава ЛОБАЧОВА**

СОЛДАТИ СТАЛИ УЧАСНИКАМИ РОК-КОНЦЕРТУ

На початку березня в запорізькому палаці культури «Титан» відбувся третій концерт рок-клубу «Rock Sich». Приємно відзначити, що серед назв гуртів-учасників заходу на афіші було позначено й назву гвардійського колективу «3029».

Минулого року наш часопис уже повідомляв про творчу діяльність військового гурту, візитною картою якого є 9-річний барабанщик Ігор, син офіцера військової частини, майора Олександра Чеснокова.

Окрім гвардійців у фестивалі брали участь інші виконавці та гурти – Тарас Василенко, «DangerPost», «DeluxeBluesBand». На всіх поціновувачів рок-музики очікувала надзвичайна музична енергетика, інтерактивні ігри та цікаві конкурси, переможці яких отримали призи від спонсорів концерту. Усіх музикантів глядачі зустрічали тепло, але «3029» просто підкорив зал.

– Спасибі командирі військової частини за те, що він погодився на пропозицію нашого рок-клубу, щодо участі гвардійців у концерті. Дякую всім хто виступав. Друзі, ви найкращі! – висловив свою подяку президент рок-клубу Геннадій Коноєв.

P.S. Коли верстався номер, до редакції надійшла звістка, що через кілька днів після згаданого концерту гурт «3029» посів перше місце у щорічному обласному конкурсі творчості патріотичного спрямування «Спадщина» в номінації «Коли співають солдати». Щиро вітаємо переможців!

**Солдат Дмитро КРАВЧУК,
фото автора**

«Вони воювали за Україну»...

Водночас трагічна та визначна подія зібрала в залі Львівської обласної філармонії родини загиблих на Сході України військовослужбовців, представників силових структур, меценатів, волонтерів, громадських діячів, депутатів Верховної ради та інших, на перший погляд, зовсім різних людей.

У Львові презентували книгу, присвячену пам'яті загиблих бійців АТО Львівської області. На заході були присутні заступник командувача Національної гвардії України генерал-лейтенант Микола Балан, начальник Західного територіального управління Національної гвардії України генерал-майор Володимир Гордійчук, народні депутати України Андрій Антоничак, Богдан Матківський та Оксана Білозір.

— Я щиро вдячний усім, хто долучився до створення цієї книги, — сказав генерал-лейтенант Балан. — Це титанічний труд, і він не є даремним. Ми живемо в країні, яка пам'ятає своїх героїв, знає їх

імена, і ми зобов'язані нести пам'ять про них через покоління.

Книга «Вони воювали за Україну», присвячена світлій пам'яті начальника управління бойової та спеціальної підготовки Головного управління НГУ Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького, але тут є імена і біографії 225 воїнів з Львівщини, які загинули, боронячи територіальну цілісність України від початку збройного конфлікту на Сході. Серед них є і гвардійці — полковник Андрій Соколенко, капітан медичної служби Тарас Кончевич, старший солдат Іван Попіль... На жаль, ці скорботні списки продовжують поповнюватись, наразі триває робота над другим томом книги.

— Після важкої втрати потрібно продовжувати жити, — звернулась до присутніх вдова генерала Кульчицького, Надія Богданівна. — Я розумію біль кожної осиротілої родини, адже сама пройшла через це. Але я точно знаю, що жити потрібно заради живих. Біль досі є у моєму серці, і щодня я знаходжу в собі сили рухатись далі...

Також в межах презентації відбулися виступи відомих артистів, зокрема, добровольця оперативного батальйону НГУ імені Героя України Сергія Кульчицького Зиновія Медюха, та оркестру Національної академії сухопутних військ ім. П. Сагайдачного.

Молодший лейтенант Аліна НОВІКОВА,
фото автора

ІСТОРІЯ ПРО СТРАЖДАННЯ, НАДІЮ І ВСЕПЕРЕМОЖНИЙ ЛЮДСЬКИЙ ДУХ

Чому я раджу прочитати цю книгу? Тому що вона є щирою, відвертою і зворушливою розповіддю про те, як простий хлопець із американського штату Техас Шайло Гарріс, онук ветерана Другої світової війни і син солдата, тяжко пораненого під час війни у В'єтнамі, також став професійним солдатом. Він одягнув військову форму досить пізно – у 27-річному віці, під враженням від терористичних атак проти США 11 вересня 2001 року. А 19 лютого 2007-го, коли Шайло перебував у другому відрядженні до Іраку, броньований автомобіль «Хамві», екіпаж якого очолював сержант Гарріс, рухаючись у складі військової колони, підірвався на саморобному вибуховому пристрої.

Внаслідок цього теракту загинули троє солдатів 10-ї гірськопіхотної дивізії Армії США, ще двоє дістали поранень, зокрема, у Шайло більше третини поверхні тіла було уражено глибокими опіками, він втратив обидва вуха, ніс та три пальці, у нього були пошкоджені хребет та ключиця. Гарріс провів 48 днів у штучній комі, пережив клінічну смерть і численні ускладнення, переніс 75 операцій (зокрема, з протезування вух), під час 3-річної реабілітації став першим пацієнтом, який взяв участь у експериментальному дослідженні регенерації за допомогою стовбурових клітин для відновлення пальців. А ще – боровся із на-

слідками посттравматичного стресового розладу, неодноразово замислюючись про самогубство...

Завдяки підтримці рідних і бойових побратимів, мистецтву лікарів та глибокій вірі в Бога Шайло не лише повернувся до активного життя, а й почав допомагати іншим пораненим воїнам, надихати своїм прикладом мільйони співгромадян, виступаючи з мотиваційними промовами. А 2014 року він опублікував книгу «Сталева воля: моя подорож крізь пекло, аби стати тією людиною, якою я мав стати», написану у співавторстві із бібліотекарем і педагогом (і, до речі – донькою солдата) Робін Овербі Кокс. За три роки цей твір було видано і в Україні. Варто зазначити, що Шайло уважно стежить за подіями «неоголошеної війни» на Донбасі, він неодноразово висловлював підтримку захисникам України, а у жовтні минулого року Гарріс відвідав Київ та Львів, провівши серію зустрічей з учасниками антитерористичної операції та членами їхніх родин, під час яких ділився особистим досвідом реабілітації, подолання ПТСР, збереження родинних стосунків.

Книга Шайло цікава у багатьох аспектах: описом порядку «вербування» військовослужбовців та проходження служби у Армії США, стосунків у військовому колективі та побуту солдатських родин, розповідями про багатьох

людей, з якими його звела доля: однополчан, медиків, волонтерів, благодійників. Досить докладно Гарріс висвітлює роботу діючого у США комплексу державної та громадської підтримки, спрямованої на лікування фізичних та духовних поранень військовослужбовців – від діяльності установ Міністерства у справах ветеранів до роботи невеличких волонтерських груп, які, наприклад, організовують для поранених воїнів освітні програми або поїздки на полювання та риболовлю (такий відпочинок, за словами Шайло, дуже сприяв його реабілітації). Торкається відставний сержант і суто особистих тем, таких, як, наприклад, інтимне життя інвалідів. Дуже відверто Гарріс пише не лише про власні успіхи та перемоги, а й про помилки та негаразди, яких у нього було багато у буремній юності, і про трагедію свого батька (під впливом «в'єтнамського синдрому» він втратив бізнес, родину, а згодом – потрапив до в'язниці...).

Наведу лише одну цитату з цієї книги – слова Шайло, адресовані полеглим побратимам: «Є дещо, чого солдат не може вам сказати, є певні фрази, яких солдат не може вимовити. Чоловіки й жінки, котрі вижили на полі, знають, про що я. На таке немає слів. Але родини загиблих того дня заслуговують на те, аби знати: їхні сини, чоловіки, брати, дядьки, племінники, кузени й кохані загинули, виконуючи свій обов'язок, той обов'язок, який вони вважали за честь, але більшого я не можу вам сказати. Я бережу пам'ять про них як найбільшу свою святиню й шануватиму їхню жертву, допоки не залишу цю землю...».

Підготував підполковник
Сергій КОВАЛЕНКО

1000

РОКІВ ГРИВНІ: МАЛОВІДОМІ ФАКТИ ПРО НАШІ ГРОШІ

Рівно сто років тому, 1 березня 1918 року, Українська Народна Республіка ввела власну грошову одиницю – гривню. Гадаємо, ювілей національної валюти є чудовим приводом розповісти про неї докладніше. Тим більше, що насправді гривня набагато старша, а в її «біографії» є чимало вельми цікавих фактів.

1 НЕ ТІЛЬКИ ГРОШІ

Як грошова одиниця гривня є однією з найдавніших у Європі, адже народилася вона ще у праслов'янські часи. У східних слов'ян на етапі розпаду родового ладу і створення держави, появи майнової нерівності, з'явилася потреба вирізняти знатних людей. Тоді й з'явилася гривня – обруч, що виготовляли з різних металів: золота, срібла, бронзи, міді, що зав'язувався на загровку, тобто на шиї. Звідси й походить назва «гривня». У VIII-IX ст. у Київській Русі з'явилась грошово-вагова одиниця – гривня кун. Це були срібні злитки, вага яких дорівнювала вазі певної кількості срібних монет. Причому, в кожному князівстві відливали свої гривні. Найпоширенішими були «київська» (ромбоподібні злитки вагою близько 164 г.) та «новгородська» гривні, в меншій мірі «чернігівська». Звичайно, така гривня мала дуже велику вартість і, скажімо, на базар з нею не ходили. Натомість були її замітники – хутро, глиняні прясельця чи ракушки.

2 ЗАМІСТЬ МОНЕТНОГО ДВОРА – ОБИТЕЛЬ БОЖА

Київські монетні гривні проіснували до другої половини XIII ст. Цікаво, що центрами виготовлення як монет, так і злитків були не княжі двори, а монастирі. Наприклад, цілу майстерню з виготовлення гривень відкрили під час археологічних розкопок у Михайлівському Золотоверхому монастирі столиці. Було знайдено форми, срібні заготовки і вже готові гривні. Очевидно, монастирські осередки були добре пристосовані і для важливої місії карбування грошей. Там були і досвідчені майстри, і територія, куди не міг дістатися ніхто зовні – таке собі закрите виробництво.

До речі, саме давньоруській гривні наші східні сусіди зобов'язані появою своєї грошової одиниці – рубля. Під час монголо-татарської навали срібні гривні стали ділити, рубаючи їх навпіл. Так з'явилися рублі, тобто, частини, обручки гривні.

3 ГРИВНІ І КАРБОВАНЦІ

7 листопада 1917 року Центральна Рада видала Третій універсал, яким, зокрема, в обіг вводилась і національна валюта. Грошовою одиницею молодій державі було визначено карбованець. Цікаво, що вибір тризуба як державного герба України пов'язаний саме із першою випущеною купюрою в 100 карбованців. Художник Георгій Нарбут, звернув увагу на тризуб як знак, характерний для найдавніших національних грошей України – злотників та срібняків князя Володимира, і включив його до композиції ескізу. Тризуб тут виступав як алегорія українського державотворення ще від княжих часів, тож недарма після відновлення української державності у 1991 році він знову став її символом.

1 березня 1918 року було запроваджено нову грошову одиницю – гривню, яка дорівнювала 1/2 карбованці і поділялась на 100 шагів – таку назву отримала розмінна монета УНР. Щоправда, була вона не металічною, а паперовою, схожою на поштову марку.

4 ЩО БУЛО ЗОБРАЖЕНО НА ПЕРШИХ УКРАЇНСЬКИХ КУПЮРАХ

Як ішлося вище, автором ескізів майже всіх карбованців, гривень і шагів був знаменитий український графік і геральдист Георгій Нарбут.

Купюри Нарбута відзначалися вишуканим оформленням і широким використанням національних мотивів. Спеціалісти впевнені, що на той час це були одні з найкрасивіших купюр у світі. Так, в ескізі 10-гривневої купюри Нарбут використав орнаменти українських книжкових гравюр XVII століття, 100-гривневої – зображення робітника з молотом та селянки з серпом на тлі розкішного вінка з квітів і плодів, 500-гривневої – свою улюблену алегорію «Молода Україна» у вигляді опроміненої дівочої голівки у вінку (в народі її прозвали «горпинка»). При оформленні купюри у 1000 гривень було використано мотив фризу Успенської церкви у Львові. Цікавими були і карбованцеві купюри. На 100 карбованцях було зображено погруддя Б. Хмельницького, а купюру в 250 карбованців називали «канадейкою» за жовтий колір.

5 ЯК ДРУКУВАЛИ ГРИВНІ 100 РОКІВ ТОМУ

Банкноти УНР виготовляли як в Україні, у київській друкарні, власником якої був С. В. Кульженко, так і в Німеччині. Річ у тому, що налагодити виготовлення якісних банкнот у неспеціалізованій друкарні було важко, до того ж, в Києві на той час були перебої з продовольством та предметами першої необхідності – що вже казати про папір із водяними знаками! Банкноти відмінної якості було надруковано у Берліні, однак існувала проблема доставки цих грошей в Україну. Вирішили перевезти їх літаками. Проте один із них, на якому додому поверталися й українські урядовці на чолі з державним секретарем військових справ ЗУНР Дмитром Вітовським, був збитий неподалік польського міста Ратибора. Два літаки сіли в Румунії і гроші були конфісковані. Тобто, грошова кампанія виявилась досить нещасливою. До того ж, гроші УНР часто підробляли, адже під час відступу українських військ кліше евакуювати не встигли і ними користувалися як «білі», так і «червоні».

– Щодня снідаю бутербродами з ікрою... Відчуваю – життя вдалося. Треба буде більше кабачків поїсти цього року!

У військкоматі.
– Хочу продовжити сімейну традицію, служити на флоті.
– Молодець! Плавати хоч умієш?
– А що, кораблів уже не залишилось?

– Алло! Я телефоную щодо повітки...
– Вибачте, ви не туди попали. Це артилерійська батарея!
– Та ні, це як раз ви не туди попали!

Коли жінка перестає їсти після шостої, вона починає гризти чоловіка після сьомої...

Командир батальйону описує солдатам бойову ситуацію:
– Уявіть собі, що ворог попереду вас. І позаду. І зліва, і справа... Що ви про це думаете?
– Тепер уже йому від нас не схватися!

Молодого курсанта поліцейської школи запитують:
– Що б ви зробили, якби вам дозволили одному розганяти демонстрацію?
– Зняв би кашкет і почав би збирати гроші на добротність.

Призначили у військову частину нового командира. Приймаючи справи, він виявив, що його попередник накопичив цілий архів паперів. Новий командир звернувся до вищого командування, чи можна спалити цю макулатуру. Відповідь надійшла швидко:
– Спалити можна, але попередньо потрібно зняти з них копії!

Якщо розпадається шлюб, не можна звинувачувати тільки дружину. Винні обоє – дружина і теща.

Жінка поїхала на роботу на новому авто чоловіка. Незабаром телефонує:
– Любий, у мене дві новини – хороша і погана.
– Починай з хорошої!
– Подушка безпеки спрацювала...

Сільський хлопець, призваний на строкову, телефонує батькові:
– Тату, це армійське життя – просто казка! У ліжку валяюсь до шостої ранку!
– Синку, синку... Розслабть тебе ця армія...

Сучасний живопис – це коли купуєш картину, щоб закрити нею діру в стіні, і приходиш до висновку, що діра виглядає набагато краще.

Вчора навчав дружину грати в «танки». Три години обирали зовнішність і імена танкістів...

Десантник розповідає:
– Учора був затяжний стрибок, ноги землі торкнулися тільки через шість годин!
– Так не буває!
– Якщо парашут зачепиться за сонну – ще й як буває. Поки знайдуть, поки знімуть...

Приходить чоловік в пологовий будинок. До нього виходить медсестра:
– У Вас хлопчик, 3700 ... Той, виймаючи гаманець:
– Ти дивись! І недорого!

Боєць АТО на сповіді у капелана:
– Отче, я вчора застрелив сімox сепарів.
– Сину мій, ти прийшов хвалитися чи сповідатися?

Дзвонив у Прощену неділю в банк. Кредит так і не пробачили, безбожники!

– А давай що-небудь до чаю купимо?
– А ти чого б хотів?
– Ну, не знаю ... Може, пива візьмемо?
– Точно, і скумбрії копченої!

– Алло, це анонімний телефон довіри СБУ?
– Так, Анатолію!

Чим цивільний собака відрізняється від службового?
Коли цивільному собаці нема що робити, він спить у себе в будці.
Коли службовому собаці нема що робити, він цю будку фарбує.

– Мамо, дивися, я сильний, як тато! Я теж вила зламав!
– О Боже! Ще один дурень росте...

ПОТРІБНА ДОПОМОГА!

На жаль, ніхто з нас не застрахований від невдач. Особливо моторошно стає, коли сильних, мужніх, витривалих чоловіків, що гідно пройшли випробування війною, настає підступна хвороба. Тоді залишається вірити лише в диво та допомогу великої гвардійської родини.

Дмитро Токар став добровольцем НГУ весною 2014 року. Він був одним із тих, хто визволяв Слов'янськ, знищував терористів у Вуглегірську, захищав інші міста і села буремного Донбасу. Наразі сержант Токар обіймає посаду командира відділення батальйону НГУ імені Героя України генерала Кульчицького. Нещодавно Дмитро переніс тяжкий інфаркт. Сума близько 100 тисяч гривень, необхідна для планової операції і наступної реабілітації, величезна навіть з врахуванням наданих Інститутом серця МОЗ України скидок. Однополчани та земляки Дмитра оголосили збір коштів на його лікування.

Не залишімо побратима наодинці з бідною і разом врятуємо його мужнє серце!

**Кошти можна переказати безпосередньо на карту
№5168 7456 0016 0888 (ПАТ КБ ПриватБанк)
на ім'я ТОКАРЯ ДМИТРА ЛЕОНІДОВИЧА**

У старшого прапорщика Юрія Погорелова, який служить в 2-й окремій Галицькій бригаді НГУ, виявлена підозра на онкологічне захворювання головного мозку. Планується операція із хірургічним втручанням. Для проведення діагностики, лікування та реабілітації військовослужбовця необхідна велика сума коштів. Адже онкологічне захворювання – серйозна проблема, яка потребує тривалого часу для лікування та великих матеріальних затрат. Родина військовослужбовця сподівається на взаєморозуміння та допомогу.

Не будьте байдужими!

Разом ми зможемо допомогти Юрію!

**Кошти можна переказати безпосередньо на карту
№5168 7573 3682 8712 (ПАТ КБ ПриватБанк)
на ім'я ПОГОРЕЛОВА ЮРІЯ ВАСИЛЬОВИЧА**

**РАЗОМ ВРЯТУЙМО
НАШИХ ПОБРАТИМІВ!**